Mpanjaka II

1 Ie nihomake t'i Akabe, le niola am' Israele t'i
Moabe. 2 Nitsirikoake boak' amy tsingarakara'
i efe'e ambone eo e Someroney t'i Ahkazià le
nisiloke vaho nampañitrife'e ty ìrake, ami'ty
hoe: Akia. añontaneo amy Baalezebobe*, 'ndra-
hare' i Ekrone, ke hiambeñe raho amo areteko
zao. 3 Fe hoe ty tsara' i anjeli' IEHOVÀ amy
Elià nte-Tisbý: Miongaha, akia mifanalakà amo
ìra' i mpanjaka' i Someroneio, le ano ty hoe:
Aa vaho tsy aman' Añahare hao t'Israele, t'ie
homb' amy Baalezebobe 'ndrahare' i Ekrone
hañontane aze? 4 Aa le hoe ty nafè' IEHOVÀ:
Tsy hizotso amy fandreañe nijoña'oy rehe, fa
toe hivetrake. Le nienga t'i Elià. 5 Nimpoly
ama'e o ìra'eo, le hoe re ama'e: Ino ty nimpolia'
areo? 6 Le nanoa' iareo ty hoe: Nifanampe
ama'ay t'indaty nanao ty hoe: Akia mimpolia
mb' amy mpanjaka nañirak' anahareoy, vaho
isaontsio ty hoe: Hoe ty nafè' IEHOVÀ: Aa vaho
tsy aman' Añahare hao t'Israele te ihe mañitrike
hañontane e Baalezebobe 'ndrahare' i Ekrone?
Aa le tsy hizotsoa'o i fandreañe nijoña'o, fa
toe hihomake. 7 Le hoe re am' iereo: T'indaty
manao akore ty nifanalaka ama' areo, nisaontsy
i entañe zay ama' areo? 8 Le hoe ty natoi'
iareo: Ondaty volovoloeñe, midian-kolitse an-
toha'e. Le hoe re: I Elià nte-Tisbý zay.

---

* **1:2** Baalezebobe: 'ndraharen-daletse

9 Aa le nañirake ty mpifehe-limampolo rekets'
i limampolo'ey i mpanjakay. Niañambone
mb'ama'e mb'eo iereo, le ingo ie niambesatse
an-dengom-bohitse ey. Le hoe re ama'e: O
ondatin' Añahareo, hoe ty enta' i mpanjakay:
Mizotsoa. 10 Le hoe ty natoi' i Elià i mpifehe
limampoloy: Naho toe ondatin' Añahare raho le
ee te hizotso boak' andikerañe ey ty afo hamoro-
toto azo naho o limampolo'oo, Aa le nikodoiñe
boak' andikerañe añe ty afo namorototo aze
rekets' i limampolo rey. 11 Nañirake mpifehe
limampolo indraike re rekets' i limampolo'ey. Le
nisaontsia'e ty hoe: Ry 'ndatin' Añahareo, hoe i
mpanjakay: Mizotsoa ami'ty manao zao. 12 Le
hoe ty natoi' i Elià: Naho toe 'ndatin' Añahare
raho, le ee te hizotso boak' an-dikerañe ey ty
afo hamorototo azo naho o limampolo'oo. Le
nizotso boak' aman' Añahare an-dikerañe añe
ty afo namorototo aze rekets' i limampolo'ey.
13 Nañirake indraike re, le ty mpifehe limam-
polo fahatelo reketse ty limam-polo'e. Nitroatse
mb'eo i mpifehe limampoloy, le nitongalek'
añatrefa' i Elià eo vaho nihalalia'e ami'ty hoe:
Ry ondatin' Añahare, miambane ama'o, ehe te
ho vara am-pahaisaha'o ty fiaiko naho ty fiai' o
mpitoro'o limampolo retoañe. 14 Toe nihotrake
boak' andikerañe ey ty afo namorototo i mpifehe
limampolo taolo rey rekets' i limampolo' iareoy;
fe ee te ho sarotse ampahaoniña'o henaneo ty
fiaiko. 15 Le hoe ty tsara' i anjeli' IEHOVÀy
amy Elià: Mindreza fizotso ama'e, ko hem-
bañe. Le niongake re nizotso mindre ama'e
mb' amy mpanjakay mb'eo. 16 Le hoe re

tama'e: Hoe ty nafè' IEHOVÀ: Ie nañitrik' ìrake
hañontane i Baalezebobe, 'ndrahare' i Ekrone;
tsy aman'Añahare hao t'Israele hañontanea'o i
tsara'ey? Toly ndra tsy hizotsoa'o o fandreañe
nijoña'oo fa toe hivetrake. 17 Aa le nihomake
re ty amy tsara' IEHOVÀ nisaontsie' i Eliày. Le
niorotse nandimbe aze nifehe t'Iehorame amy
taom-paharoe' Iehorame ana' Iehosafate mpan-
jaka' Iehoday; amy t'ie tsy nanañ' ana-dahy.
18 Le o fitoloñañe ila'e nanoe' i Ahkaziào, tsy fa
sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka'
Israeleoy hao?

2

1 Ie amy zao, naho fa honjone' IEHOVÀ an-
tangololahy mb'an-dikerañe añe t'i Elià, le nin-
dreza' i Elià lia t'i Elisà mb'e Gilgale añe. 2 Le
hoe t'i Elià amy Elisà: Ehe, eo hey rehe, fa nampi-
hitrife' IEHOVÀ mb'e Betele añe raho. Aa hoe t'i
Elisà, Kanao veloñe t'i IEHOVÀ naho veloñe ty
arofo'o, zaho tsy hieng' azo. Aa le nizotso mb'e
Betele mb'eo iereo. 3 (Nimb' amy Elisà mb'eo
o anam-pitoky e Beteleo nanao ama'e ty hoe:
Fohi'o hao te hasita' IEHOVÀ boak' ambone'o ty
talè'o te anito? Le hoe re: Eka 'nio apotako;
mianjina.) 4 Le hoe t'i Elià ama'e: O Elisà, Ehe
eo hey rehe, fa nampisangitrife' IEHOVÀ mb'e
Ieriko mb'eo raho. Aa hoe re, Kanao veloñe
t'i IEHOVÀ naho veloñe ty arofo'o, tsy hengako.
Aa le nimb'e Ieriko mb'eo iereo. 5 (Nimb' amy
Elisà mb'eo o anam-pitoky e Ierikoo nanao ty
hoe ama'e: Fohi'o hao te hasita' IEHOVÀ tsy ho
ambone'o ty talè'o te anito? Le hoe re: Eka,

apotako: mianjina.) 6 Le hoe t'i Elià ama'e: Ehe,
eo hey rehe, fa nirahe' IEHOVÀ mb' am' Iordaney
mb' eo raho, le hoe re: Kanao veloñe t'i IEHOVÀ,
naho veloñe ty arofo'o, zaho tsy hieng'azo. Aa
le nimb'eo i roroey. 7 Nimb'eo ka ty limampolo
amo anam-pitokio le nijohañe tandrife iareo
ey; vaho nijohañe añ' olo' Iordaney i roey.
8 Rinambe' i Elià i sarimbo'ey le naholonkolo'e
naho linafa'e i ranoy naho nivaky roe mb'atia
mb' etia vaho nitsak' an-tane maike ie roe.
9 Naho tafatsake, le hoe t'i Elià amy Elisà; Halalio
ze hanoeko ho azo, aolo' te ho rambeseñe ama'o.
Le hoe t'i Elisà: Ehe, te hanañ' anjara roe amy
arofo'oy raho. 10 Le hoe re: Raha sarotse i
nihalalia'oy f'ie mahaisak' ahy te ampisitaheñe
ama'o, le ho azo'o; fa naho tsy zay, le ho tsie.
11 Aa ie nitolom-pañavelo mb'eo nifanaontsy, le
nisodehañe eo ty sareten' afo naho soavalan' afo
nampiria iereo roe le nionjoñe an-tangololahy
mb' andikerañe añe t'i Elià. 12 Niisa' i Elisà, le
hoe ty fipaza'e: Raeko, Raeko, o sarete' Israeleo,
naho o mpiningi'eo! le tsy nioni'e ka; rinambe'e
amy zao o siki'eo vaho rinia'e roe.

13 Rinambe'e ka i sarimbo' i Elià nipok' ama'ey
le nibalike vaho nijohañe añ' olo' Iordaney eo.
14 Rinambe'e i sarimbo' i Elià nipok'ama'ey
le linafa'e i ranoy ami'ty hoe: Aia t'IEHOVÀ
Andriananañahare' i Elià? aa ie linafa'e o ranoo,
le nifampiria mb'atia, mb'etia; le nitsake t'i
Elisà. 15 Aa ie niisa' o anam-pitoki' Ieriko eio,
le hoe iereo: Mipetak' amy Elisà ty arofo' i
Elià. Le nimb' ama'e mb'eo nifanalaka ama'e
vaho nibokoboko an-tane añatrefa'e. 16 Le

hoe ty asa’ iareo ama’e: Ingo hey ty lahilahy
maozatse limampolo amo mpitoro’oo; ehe, ampi-
hitrifo, hipay i talè’oy, hera nampionjone’ i Kofò’
IEHOVÀy vaho nahifi’e an-kaboañ’ ey ndra am-
bavatane ao. Le hoe re. Ko mañitrike. 17 F’ie
nañosik’ aze am-para’ t’ie niheve, le hoe re:
Iraho! le nirahe’ iereo i lahilahy limampolo
rey; nitsoeaha’ iareo telo andro fa tsy nahatrea.
18 Nimpoly ama’e iereo ie nitambatse e Ieriko ao,
le hoe re am’ iereo, tsy nivolañeko hao ty hoe: Ko
mb’eo?

19 Nanao ty hoe amy Elisà ondati’ i rovaio:
Ehe mahaisaha te fanjaka ty toe’ ty rova toy,
ampahaoniñan- talèko; fe raty ty rano’e, vaho
tsy mamokatse o taneo. 20 Aa le hoe re: Endeso
korobo vao raho le ajoño ama’e ty sira. Le
nandesa’ iereo. 21 Le nionjomb’ amo rano
manganahanao re naho nahifi’e ama’e i siray,
vaho nanao ty hoe: Hoe t’IEHOVÀ, fa jinangako
o rano retoañe, tsy ama’e ka henane zao ty
fampihomahañe ndra ty tsy havokarañe. 22 Aa
le nivoatse i ranoy pake henane ty amy saontsi’ i
Elisà nitaroñe’ey. 23 Nienga re vaho nionjomb’e
Betele añe; aa ie nañavelo an-dalam-b’eo, teo ty
ajaja niakatse i rovay nikizak’ aze ami’ ty hoe:
Mionjona ty sola, mionjona ty sola; 24 Nitolike
mañamboho re nahaisake iareo le nozoñe’e
ami’ty tahina’ IEHOVÀ. Aa le niakatse boak’
amy alay ty dobe rene’e roe, nandrimitse ty
efapolo-ro’ amby am’ iereo. 25 Boak’ ao re
nimb’e Karmele añe, le hirik’ao nimpoly mb’e
Somerone añe.

3

1 Niorotse nifehe Israele e Somerone ao
t'Iehorame ana' i Akabe amy taom-paha-folo-
valo'ambi' Iehosafate, mpanjaka' Iehoday, vaho
nifeleke folo-taoñe ro' amby, 2 nanao haratiañe
am-pivazohoa' IEHOVÀ re fa tsy nanahak' an-
drae'e, tsy nañirinkiriñe an-drene'e, amy te
songa sininto'e o sarem-Baale niranjien-drae'eo.
3 Fe mbe nivontitire'e o tahi' Iarovame ana'
i Nebateo, ie nampanan-kakeo Israele fa tsy
nadò'e. 4 Mpiarak' añondry t'i Mesà* mpan-
jaka' i Moabe, vaho natolo'e amy mpanjaka'
Israeley ty vik' añondry rai-hetse naho ty volon'
añondrilahy rai-hetse. 5 Fe naho fa nihomake
t'i Akabe le niola amy mpanjaka' Israeley ty
mpanjaka' i Moabe.
6 Niavotse i Somerone t'Iehorame mpanjaka
henane zay le vinolili'e iaby t'Israele, 7 vaho
nañitrik' am' Iehosafate mpanjaka' Iehoda, ty
hoe: Fa niola amako ty mpanjaka' i Moabe;
hindre lia amako haname i Moabe an-kotakotake
v'iheo? Le hoe re: Hionjomb' eo, hoe te ihe
izaho, hoe ondati'oo ondatikoo, hoe soavala'o o
soavalakoo. 8 Le hoe re, Hiary aia ty hionjonan-
tika mb'eo? Le hoe ty natoi'e: Mb'amy lalañe mi-
ranga an-dratraratra' i Edomey. 9 Aa le nimb'eo
i mpanjaka' Israeley, naho i mpanjaka' Iehoday,
naho ty mpanjaka' i Edome; fito andro ty niaria'
iareo tsy aman-drano ho a i valobohòkey ndra
ho a o hare nañorikeo. 10 Le hoe ty mpanjaka'
Israele! Hankàñe! toe kinanji' IEHOVÀ hifanon-
toñe o mpanjaka telo retoañe hanolora'e am-

---

* **3:4** Mesà: entañe; fandrombahañe

pità' i Moabe. 11 Fe hoe t'Iehosafate: Tsy amam-
pitoki' IEHOVÀ hao ty atoañe hañontanean-tika
am' IEHOVÀ? Le nanoiñe aze ty raik' amo
mpitoro' i mpanjaka' Israeleio, ami' ty hoe: Atoa
t'i Elisà ana' i Sefate, i mpañilin-drano am-
pità' i Eliày. 12 Le hoe t'Iehosafate, Ama'e ty
tsara' IEHOVÀ. Aa le nizotso mb'ama'e mb'eo
ty mpanjaka' Israele naho Iehosafate, naho ty
mpanjaka' i Edome. 13 Le hoe t'i Elisà amy mpan-
jaka' Israeley: Inoñ' ama'o raho? Akia mb'am-
pitokin-drae'o naho mpitokin-drene'o añe. Le
hoe ty mpanjaka' Israele ama'e: Aiy! fa kinanji'
IEHOVÀ hifanontoñe o mpanjaka telo retoañe
hanolora'e am-pità' i Moabe. 14 Le hoe t'i Elisà,
Kanao veloñe t'IEHOVÀ' i Màroy ijohañako, naho
tsy nihaoñeko ty fiatrefa' Iehosafate mpanjaka'
Iehoday, le toe tsy ho nitoliheko rehe, tsy ho
nitreako. 15 Indeso mpititike raho henaneo. Aa
ie nititike i mpititikey le niheo ama'e ty fità'
IEHOVÀ; 16 le hoe re, Hoe ty natoro' IEHOVÀ:
Tsitsiho talahake ty vavatane toy. 17 Fa hoe ty
tsara' IEHOVÀ: Tsy hahaonin-tioke nahareo, tsy
hahaisak' orañe, fe ho atsa-drano ty vavatane
toy vaho hitoho-drano, ie naho o añombe naho
hare' areoo. 18 Toe maivañe am-pivazohoa'
IEHOVÀ o raha zao; le hatolo'e am-pità' areo
ka o nte-Moabeo. 19 Ho fofohe' areo ze fonga
rova aman-kijoly, naho ze hene rova soa, naho
ho firae' areo ze atao hatae soa, naho songa
hazì' areo ze rano manganahana, vaho sindre
hampiantoe' areo am-bato ze toetse an-tane soa.
20 Ie maraindray, va'e amy fisoroñañey, le
hehe te nihirike Edome ty rano vaho niatsa-

drano i taney. 21 Aa ie jinanji' o hene nte-
Moabeo te nionjomb'eo i mpanjaka rey hialia'e,
le sindre nikanjieñe ze nahafiombe fikalañe
naho o zoke'eo vaho nijohañe añ'efe-tane eo.
22 Aa ie nañampitso te nitroatse, le nimilemiletse
amy ranoy i àndroy, aa naho nioni' o nte-
Moabeo i rano eroy le hoe hamenan-dio; 23 le
hoe iereo: Lio 'nio: vata'e nifandrapake o
mpanjakao, vaho songa nifanjevo an-drañe'e
t'indaty. Antao hikopake ry Moabe. 24 Aa ie
nivotrak' an-tobe' Israele eo, nitroatse o nte-
Israeleo nandihitse o nte-Moabeo, toly ndra
nitriban-day nisitake am'iereo. Le linafa' iareo
an-kaozarañe ty tane' i Moabe. 25 Fonga rinotsa'
iareo mañambane o rovao; le songa ondaty
nandretsake ty vato'e amy ze atao tane soa
iaby; vaho natsafeñe; hene zinenje' iareo ze
rano manganahana, sindre finira' iareo ze hatae
soa; naho tsy i Kir' karese avao ty nisisa mbe
reketse kijoli-vato; aa le niarikoboñe aze o
mpampipiletseo vaho dinemo' iereo. 26 Ie oni'
i mpanjaka' i Moabey te loho nampangirifiry
aze i hotakotakey, le rinambe'e t'indaty fiton-
jato nahafitarike fibara, hiboroboñake mb'amy
mpanjaka' i Edomey mb'eo f'ie tsy nahalefe.
27 Rinambe'e amy zao ty tañoloñoloña'e ho
nandimbe aze hifehe, vaho nisoroña'e ambone'
i kijoliy ey. Akore amy zao ty fitorifiha' Israele
kanao nienga, nimpoly mb'an-tane' iareo añe.

4

1 Nitoreo amy Elisà ty rakemba raik' amo
tañanjomba' o anam-pitokio, nanao ty hoe:

Nihomake i valiko, mpitoro'oy, le fohi'o te
nañeveñe am' IEHOVÀ i mpitoro'oy; vaho nipok'
eo ty mpampisongo hangalake ty ana-dahiko
roe hondevo'e. 2 Le hoe t'i Elisà ama'e: Ino
ty hanoeko ho azo? italilio, ino o hanaña'o
añ' anjomba'oo. Le hoe re: Tsy aman-draha
añ'anjomba ao ty mpitoro'o ampela naho tsy
vatavo menake raik' avao. 3 Le hoe re: Akia, in-
dramo vatavo amo mpitrao-tanañe ama'o iabio,
vatavo kapaike; le ko mindrañe tsy ampeampe.
4 Mimoaha amy zay vaho agabeño ama'o naho
amy ana-dahi'o rey i lalañey, le adoaño amo
vatavo iabio, vaho aviho ty pea. 5 Aa le
nieng' aze re naho narindri'e ama'e naho amo
ana'eo i lalañey, le nandesa' iereo vatavo vaho
nañiliña'e. 6 Ie hene nipea o vatavoo, le hoe
re amy ana'ey: endeso vatavo tovo'e. Fa
hoe re ama'e: Tsy amam-batavo ka. Aa le
nijihetse i menakey. 7 Nimb'eo re nitalily amy
'ndatin'Añaharey. Le hoe re: Akia, aletaho i
menakey, le ondroho i songoy le miveloma amy
sisay, ihe naho i ana-dahi'o rey.

8 Ie te indraik' andro, naho ho niranga i Son-
amý t'i Elisà, le teo ty rakemba mpañarivo; nan-
jitse aze hikama mofo. Ie amy zao, ndra mbia'
mbia niary mb' eo re le nitsile mb'eo hikama
mofo. 9 Le hoe re amy vali'ey: Inao, apotako te
ondaty miavak' aman' Añahare i miary aman-
tika nainai'ey. 10 Ehe, antao handranjy efetse
kedek' an-tafo ey naho hasian-tika fandreañe
naho latabatse naho seza vaho fitàn-jiro ty ao ho
aze; aa ie miheo mb' aman-tikañ' atoy, le ao ty
hiziliha'e. 11 Teo te indraik' andro, niary eo re

nimoak' am-batsa ao le nandre. 12 Le hoe re amy
Gekazý, mpitoro'ey, Kanjio i nte-Sonamiy. Aa le
kinanji'e, vaho nijohañe añatrefa'e. 13 Le hoe re
amy mpitoro'ey, Isaontsio ty hoe: Hehe, niatrak'
anay rehe amo fañasoañe iabio; aa le inoñe ty
hanoeñe ho azo? ho saontsieñe amy mpanjakay
hao, ndra amy mpifehe i valobohòkeiy? Le hoe
ty natoi'e: Mimoneñe am'ondatikoo raho. 14 Le
hoe re, Ino arè ty hanoeñe? le hoe t'i Gekazý:
Toe tsy aman' ana-dahy re, vaho fa bey ty vali'e.
15 Le hoe re, Kanjio. Aa ie nikanjia'e, inge ie
nijohañe an-dalam-bey eo. 16 Le hoe re: Ie
mibalike ty taoñe ami'ty andro tinendre toy, le
hiotroñe ana-dahy rehe. Le hoe re: Aiy! ry
talèko, ry ondatin' Añahareo, ko mandañitse
amo anak'ampata'oo. 17 Fe niareñe i rakembay,
nisamak' ana-dahy amy sa zay, ie nibalike ty
taoñe, ty amy saontsi' i Elisà ama'ey.

18 Ie nibey i ajajay, le teo ty andro, t'ie
nihitrike mb'aman-drae'e, mb' amo mpanatakeo
mb'eo. 19 Le hoe re aman-drae'e: Ty lohako,
ty lohako. Le hoe re amy mpitoro'ey: Babeo
mb' aman-drene'e mb'eo. 20 Le nendese'e naho
nasese'e aman-drene'e; ie nitobok' añ'ongo'e
eo am-para' te tsipinde mena vaho nikenkañe.
21 Niañambone mb'eo re vaho nahitsi'e am-
pandrea' indatin' Añaharey le narindri'e i
lalañey vaho niakatse. 22 Kinanji'e amy zao
i vali'ey nanao ty hoe: Ehe, ahitrifo amako
ty mpitoroñe, naho ty borìke, hihitrifako mb'
indatin' Añaharey mb'eo vaho himpoly. 23 Le
hoe re, Ino ty handenà'o añe te anito? tsy
pea-bolañe, tsy SABATA. Le hoe re: Mbe ho

soa. 24 Aa le dinia'e i borìke'ey, le hoe re amy
mpitoro'ey, Endeso, mionjona; le ko malaoñe ty
amako naho tsy ivolañako. 25 Le nionjomb' am'
indatin' Añahare am-bohi' Karmeley re. Aa ie
nahatalake aze indatin' Añaharey te eroy, le hoe
re amy Gekazý, mpitoro'ey: Ingo, eroy i nte-
Sonamiy. 26 Ehe mihitrihitrifa hifanalaka ama'e
le añontaneo ty hoe: Jangam-b'iheo? mbe soa
hao i vali'oy? mbe soa hao i ana'oy? le hoe
ty navale'e: Mbe soa. 27 Ie pok' amy 'ndatin'
Añahare an-kaboañey, le nifihine'e o fandia'eo.
Nimb'eo t'i Gekazý hameve aze; fa hoe indatin'
Añaharey: Apoho, fa mafaitse ama'e ty fiai'e,
naho naeta' IEHOVÀ amako; tsy nitaroña'e. 28 Le
hoe re: Nisalala ana-dahy hao raho ry talèko?
tsy nanoeko ty hoe hao: Ko mamañahy ahy?
29 Aa le hoe re amy Gekazý: Midiaña vania,
rambeso am-pità'o i kobaikoy, le akia mb'eo;
ie mifanalaka ama'ondaty, ko mañontane; ie
añontaneane, ko manoiñe; le ampandreo an-
tarehe' i ajajay i kobaikoy. 30 Hoe ty rene'
i ajajay: Kanao veloñe t'IEHOVÀ, naho veloñe
ty fiai'o, tsy hieng' azo raho. Aa le niongake
re nañorik' aze. 31 Niaolo iereo t'i Gekazý, le
napo'e an-tarehe' i ajajay i kobaiñey; fe po-
feo naho fitsanoñañe. Nibalik' amy zay re
hifanalaka vaho natalili'e ty hoe: Mboe tsy
nisotrake i ajajay. 32 Ie nimoak' añ' anjomba
ao t'i Elisà zoe'e te nivetrake i ajaja nandre am-
pandrea'ey. 33 Aa le nizilik' ao re naho narindri'e
am' ie roe i lalañey, vaho nihalaly amy IEHOVÀ.
34 Niongake re naho nandre amy ajajay, natoho'e

am-bava'e ty falie'e; an-taña'e o fità'eo, amo
maso'eo o fihaino'eo naho niatatse ama'e vaho
nihamafana ty sandri' i ajajay. 35 Nibalike re,
nibelobelo amy traňoy ao, le nibalike, nihitsy
ama'e indraike; nihatsihe im-pito i ajajay vaho
nabolana' i ajajay o maso'eo. 36 Tinoka'e t'i
Gekazý ami'ty hoe: Kanjio i nte-Sonamiy. Le
tinoka'e. Aa ie nimoak' ao, hoe re: Intoy o
ana'oo. 37 Nizilik' ao re nibabok' am-pandia'e eo,
nidròdreke mb'an-tane naho rinambe'e i ana-
dahi'ey vaho niavotse.

38 Ie nibalike mb'e Gilgale mb'eo t'i Elisà;
nisalikoeñe i taney; naho nitobok' aolo'e o
anam-pitokio, le hoe re amy mpitoro'ey, Apoho
ama'e i valàñe jabajabay le anokono ahandro
o anam-pitokio. 39 Niakatse mb'an-tetek' ey ty
raike hitsongo añañe le naharendreke vahen' ala
naho tsinongo'e naho natsafe'e sarevazavozavo
i siki'ey, vaho pinatepate'e am-balañe ao, fe
tsy napota'e te inoñe. 40 Aa le naili' iareo
hikama' ondatio. Ie nikama amy natokoñey
iereo le nipazake ty hoe, O ondatin' Añahareo,
fikoromahañe ty am-balàñe ao. Le tsy na-
hafikama ama'e iereo. 41 Aa hoe re, Endeso
atoy i lilañey, le nadoa'e am-balàñe ao zay, le
hoe re: Amoaro ondatio hikama, le tsy nijoy ka
ty am-balàñe ao. 42 Pok' eo ka t'indaty boake
Baale-salisà*, ninday mofo boak' amo loha-voao
mb'am' indatin' Añaharey, vonga-mofo hordea
roapolo; naho tsako-le an-koro'e ao. Le hoe re
anjotso ondatio hikama. 43 Fa hoe i mpitoro'ey,

* **4:42** Baale-salisà; Tale mamehe telo;

Akore ty hanjotsoako toy am'ondaty zatoo? Fa
hoe re: Anjotsò ondatio hikama, fa hoe ty nafè'
IEHOVÀ: Toe hikama iereo vaho hanisa. 44 Aa le
nanjotsoa'e le nikama iereo vaho nanisa, ty amy
tsara' IEHOVÀy.

5

1 Ni-ondaty ra'elahy aman-talè'e t'i Naamane*,
mpifeleke ty valobohò' i Arame, nanan-kasy amy
te tinolo' IEHOVÀ fandrebahañe ho a i Arame;
fanalolahy nahasibeke ondatio, f'ie niangamae.
2 Teo te niakatse am-pirimboñañe o nte-Arameo
naho ninday ty ajaja ampela an-drohy boak' an-
tane' Israele añe, ie ty niatrake ty tañanjomba'
i Naamane. 3 Le hoe re amy rakemba talè'ey,
Lonike te tamy mpitoky e Somerone añey ty
talèko, le ho nijangañ' amy haangamae'ey. 4 Aa
le nimb'eo re nitalily aman-talè'e ty hoe: Hoe
zao naho ty hoe ty natalili' i anak' ampatañe
boak' an-tane' Israeley. 5 Le hoe ty mpanjaka' i
Arame. Akia, henaneo, le hañitrifako taratasy ty
mpanjaka' Israele. Le nienga re ninday talenta
volafoty folo naho bogady volamena eneñ-arivo
vaho fiovan-tsaroñe folo. 6 Le nendese'e mb'amy
mpanjaka' Israeley añe i taratasy nanao ty
hoe: Ie henaneo, ami'ty fiavi' ty taratasy toy
ama'oy, ingo fa niraheko mb'ama'o t'i Naamane
mpitoroko, hañafaha'o i haangamae'ey. 7 Aa
ie namaky i taratasiy i mpanjakay le rinia'e o
siki'eo nanao ty hoe, Andrianañahare v'iraho
hahafate naho hahaveloñe, te nirahe' ondatio

* 5:1 Naamane: Tsomerentsere'e; soa vinta

amako t'indaty toy hañafahañe ty haangamae
ama'e? Aa le isafirio naho oniño t'ie manao lie-
drokoñe amako. [8] Aa ie jinanji' i Elisà, ondatin'
Añahare, te nandriatse ty saro'e i mpanjakay,
le nirahe'e mb'amy mpanjakay ty hoe: Akore
ty nandriata'o saroñe? Ampombao mb' amako
mb' etoa hahafohina'e te amam-pitoky t'Israele.
[9] Aa le nimb'eo t'i Naamane rekets' o soavala'eo,
naho i sarete'ey, vaho nijohañe an-dala' i Elisà
eo. [10] Nañitrifa' i Elisà ìrake nanao ty hoe: Akia,
misasà im-pito am' Iordaney, le ho jangañe ty
sandri'o vaho halio. [11] Fe niavotse mb'eo t'i Naa-
mane, le hoe re amy hatorifi'ey: Inay ie, nataoko
te tsy mete tsy ho niakatse amako, ho nijohañe
eo nikanjy ty tahina' IEHOVÀ Andriananañahare'e,
le hañelahela fitañe ambone' i rarey hañafaha'e
i haangamaey. [12] Tsy lombolombo' ze hene
rano' Israele hao ty Amanà† naho ty Par'pare‡,
oñe e Damesèk' ao? Tsy hamake hisasa ami'ty
raik' am' iereo haliovako? Le nitsambolitio'e fa
nitorìtotse. [13] Niharinea' o mpitoro'eo nanao
ty hoe. O roaeko, naho nampanoe' i mpitokiy
raha ra'elahy, tsy ho nanoe'o? Àntsake t'ie
nanao ty hoe: Misasà, halio? [14] Aa le nizotso
mb'eo re nilipotse im-pito am' Iordaney, ty
amy saontsi' indatin' Àñahareiy; le nibalike
indraike ho hambañe ami'ty nofon' anak' ajaja
ty nofo'e, vaho nalio, [15] le nibalike mb'am'
indatin' Añaharey, ie naho o mpindre-lia ama'e
iabio; nimbeo re nijohañe añatrefa'e, nanao ty
hoe: Fohiko henaneo te tsy aman-Añahare ty

† **5:12** Amanà: rinafetse vato; anjomba ‡ **5:12** Par'pare: sorotombahañe

tane toy naho tsy e Israele ao avao. Ie amy
zao, ehe, andrambeso ravoravo amo mpitoro'oo.
16 Fa hoe re: Kanao veloñe t'IEHOVÀ ijohañako,
zaho tsy handrambe. Ndra te nosihe'e han-
drambe, nifoneñe. 17 Le hoe t'i Naamane,
Miambane ama'o, tsy hatololtse amo mpitoro'oo
hao ty tane ho entam-borìke roe? Amy te le
lia'e tsy hañenga horoañe ndra hanao soroñe
amo 'ndrahare ila'eo o mpitoro'oo henane zao
naho tsy am' IEHOVÀ avao. 18 Fe amo raha
zao, ehe, te hapo' IEHOVÀ ty hakeom-pitoro'o,
te ie mimoak' an-kiboho' i Rimone ty talèko
hitalaho naho manazok' an-tañako hibokoboko
an-kiboho' i Rimone ao; te hado' IEHOVÀ i tahi'
o mpitoro'ooy, zaho miambane an-kiboho' i Ri-
mone ao. 19 Le hoe re ama'e Akia, an-kanintsiñe.
Aa ie nisitake eroa hoek' eo, 20 le hoe ty natao'
i Gekazý mpitoro' i Elisà, indatin' Añaharey,
Inge te napo' i talèko t'i Naamane nte-Arame,
ie tsy nandrambe am-pità'e o nendese'eo. Aa
kanao veloñe t'IEHOVÀ, hihitrihitry mb'ama'e
raho hangalak' ama'e. 21 Aa le niheañe' i Gekazý
t'i Naamane, le ie niisa' i Naamane t'ie nañeañe
aze, le nizotso an-tsarete'e hifañaoñe ama'e,
vaho hoe re: manintsiñe hao? 22 Le hoe re, Mbe
soa, fa nañirak' ahy i talèkoy, hinday ty hoe:
Inao, pok' amako aniany ty ajalahy roe anam-
pitoky boak' am-bohi' Efraime añe, Ehe, anoloro
talenta volafoty naho fiovan-tsiky roe. 23 Le hoe
t'i Naamane, Aa naho tea'o rambeso talenta roe.
Le nañosik' aze vaho nafato'e an-koroñe roe ao
ty talenta volafoty roe mitraok' ami'ty fiovan-
tsaroñe roe naho nampipoha'e ami'ty mpitoro'e

roe vaho nendese' iareo aolo'e mb'eo. 24 Ie
avy an-tamboho ey, le rinambe'e am-pità' iareo
o rahao, naho napo'e añ' anjomba ao; naho
nirahe'e mb' eo indaty rey vaho nienga. Nimoak'
ao re nijohañe añatrefa' i talè'ey. 25 Le hoe
t'i Elisà ama'e. Hirik' aia v'iheo Gekazý? Le
hoe re: Tsy nimb' aia o mpitoro'oo. 26 Aa hoe
re tama'e: Tsy nindre ama'o hao ty troko, ie
nitolik' amy sarete'ey indatiy hifanalaka ama'o?
Andro handrambesan-drala ke handrambesan-
tsikiñe naho tanen' olive naho tanembahe naho
añondry naho añombe naho lahilahy mpitoroñe
vaho ampela mpitoroñe hao henaneo? 27 Aa
le hipitek' ama'o naho amo tiri'oo nainai'e ty
haangamae' i Naamane. Aa le angamae foty
mikatsatsaoke re te niavota'e.

6

1 Hoe o anam-pitokio amy Elisà, Hehe te
loho maifitse ama'ay ty findreza'ay fimoneñe
ama'o etoañe. 2 Ehe, angao handenà'ay
mb'am'Iordaney mb'eo, songa hangalake
ty boda'e boak' ao handranjia'ay akiba
himoneña'ay. Le hoe re, Akia. 3 Le hoe ty raike,
Ee te ho no'o ty hindre-lia amo mpitoro'oo.
Le hoe ty natoi'e: Homb'eo raho. 4 Aa le
nindreza'e. Ie pok'am' Iordaney, le namira
hatae. 5 Fe nadebo' ty raike i boda'ey, le nipitsik'
an-drano ao ty lela' i feko'ey vaho hoe re,
Hoke, talè, nindrameñe 'nio. 6 Le hoe indatin'
Añaharey, aia ty nijoroboña'e? Le natoro'e aze i
nipoha'ey. Aa le nibira hatae kede re nañifik' aze

ey, nampitsikafoñe i viñey. 7 Le hoe re ama'e
rambeso. Aa le nahiti'e ty fità'e nandrambe aze.
8 Nialy amy Israele amy zao ty mpanjaka' i
Arame, le nisafiry amo mpitoro'eo, nanao ty hoe;
An-koe naho an-koe ao ty hitobeako. 9 Le nam-
pañitrike mb' amy mpanjaka' Israeley mb'eo
indatin' Añaharey, ty hoe: Asoao rehe tsy hiary
an-koe eo, amy t'ie homba' o nte-Arameo. 10 Aa
le nañirak' amy toetse natoro naho nahatahata'
indatin' Añaharey azey vaho nitaòa'e i toetsey,
tsy indroe tsy indraike. 11 Aa le nahatsimboetse
ty arofo' i mpanjaka' i Aramey i rahay, le kinoi'e
o mpitoro'eo vaho nanoa'e ty hoe: Tsy hatoro'
areo amako hao te ia aman-tika ty mpiamy
mpanjaka' Israeley? 12 Le hoe ty mpitoro'e, Tsie,
ry talè mpanjakako; i Elisà, mpitoki' Israeley
ty mitalily amy mpanjaka' Israeley ty entañe
saontsie'o añ'efem-pandrea'o ao.
13 Le hoe re: Akia, rendreho te aia, soa
te hampihitrifeko añe ty hangalak' aze. Le
natalily ama'e t'ie e Dotane* ao. 14 Aa le
nañiraha'e soavala naho sarete vaho ty lahialeñe
ama'e, nañarikoboñe i rovay te haleñe. 15 Aa
ie nitroatse maraindray ty mpitoro' indatin'
Añaharey, naho niavotse, indroy ty valobohòke
reketse soavala naho sarete niarikatoke i rovay.
Le hoe i mpitoro'ey ama'e, Hankàñe, ry talèko!
Akore ty hanoen-tika? 16 Le hoe ty natoi'e:
Ko hembañe, fa maro ty aman-tika te am'
iereo. 17 Aa le nilolоke t'i Elisà nanao ty hoe:
Ry IEHOVÀ, ihalaliako, ampibeaho o maso'eo

* **6:13** Dotane: ty lily; ty lilitse.

hahatrea; le sinoka' IEHOVÀ o maso' i mpitoro'eio
le nahaisake te indroy, nanitsike i vohitsey ty
mpiningi-tsoavala naho sareten' afo niarikatok'
i Elisà. 18 Aa ie nizotso mb' ama'e mb'eo o nte-
Arameo le nihalaly amy IEHOVÀ t'i Elisà ami'ty
hoe: Ehe lafao hagoa ondatio. Aa le pinao'e
ty hafè iereo ty amy saontsi' i Elisày. 19 Le
hoe t'i Elisà am' iereo, Tsy ie ty lalañe toy, tsy
ie ka ty rova toy; oriho raho vaho haseseko
mb' amy 'ndaty paiae' areoy. Le kinozozò'e
mb'e Somerone mb'eo. 20 Ie amy zao, naho
nivotrake e Somerone ao iereo le nanao ty hoe
t'i Elisà. Ry IEHOVÀ, sokafo o fihaino ondaty
retoañeo, hahaisake. Aa le nampibolanahe'
IEHOVÀ ty fihaino ondaty reo, vaho nahaisake
te heheke, am-po' i Somerone ao. 21 Le hoe
ty mpanjaka' Israele amy Elisà, ie nioni'e, O
aba, ho lafaeko hao? ho zevoñeko ambane hao?
22 Le hoe ty natoi'e: ko lafae'o. Ho nizevoñe'o
hao o nitsepahe'o am-pibara naho fale'oo? An-
jotso mahakama naho rano, hikamà'e, hinoma'e,
himpolie' iareo mb' an-talè' iareo añe. 23 Aa
le nihalankañe'e takataka, naho nikama naho
ninoñe iereo vaho nirahe'e mb' aman-talè' iareo
añe. Aa le tsy niheo mb' an-tane Israele mb'eo
ka o mpirimbon-dahindefo' i Arameo.

24 Ie añe, le natonto' i Benhadade mpanjaka'
i Arame i valobohò'e iabiy, le nionjomb'eo na-
mandroñe i Somerone. 25 Nanilofen-kasalikoañe
ty Somerone henane zay; le niarikatoheñe am-
para' te naletake volafoty valompolo ty loham-
borìke naho volafoty lime ty tain-deho am-

pahèfa’ ty kabe†. 26 Nidraidraitse ambone’ i
kijoliy ty mpanjaka’ Israele, le nitoreo ty hoe
ama’e ty rakemba: Rombaho raho talèko, mpan-
jaka. 27 Le hoe re, Naho tsy mandrombak’ azo
t’IEHOVÀ, aia ty hañolorako azo? he boak’ an-
toem-pamofohañe, ke boak’ am-pipiritan-divay
ao? 28 Le hoe ty mpanjaka ama’e: Ino o
mañolañe azoo. Le hoe ty natoi’e: Nanao ty
hoe amako ty rakemba, Atoloro hey i ana-dahi’oy
ho hanentika anito le ho hanentika hamaray i
ana-dahikoy. 29 Aa le kinetre’ay i ana-dahikoy
naho nihane’ay; le hoe ty asako ama’e amy
loakandroy, Atoloro ka i ana-dahi’oy hihinanan-
tikañe; fe naeta’e i ana-dahi’ey. 30 Ie nahajanjiñe
ty enta’ i rakembay i mpanjakay le rinia’e o
saro’eo, le nitonjohize’e ty lia’e amy kijoliy, f’ie
nandrendrehe’ ondatio, heheke te lamba-gony
ty an-tsandri’e. 31 Le hoe re: Ee te hafetsan’
Añahare amako naho mandikoatse, naho mbe
hipetak’ amy Elisà ana’ i Safate ty añambone’e
te anito. 32 Fe niambesatse añ’anjomba’e ao
t’i Elisà, naho nitrao-piambesatse ama’e o an-
droanavio; le nañitrike ìrake hiaolo aze mb’eo
i mpanjakay fe mbe tsy pok’ eo i nahitrikey,
le hoe re amo androanavio: Oni’ areo hao te
nañitrife’ ty anam-pamono tia ty lohako? Inao,
ie pok’eo i irakey, arindrino i lalañey naho tano
mirindriñe ama’e i lalañey; aa tsy mañorik’ aze
hao ty fikatseakatseam-pandia’ i tompo’ey? 33 Ie
mbe nisaontsy am’ iereo, le nivotrak’ ama’e i
ìrakey nanao ty hoe, Inao, boak’ am’ IEHOVÀ o
hekoheko zao, ino ty mbe handiñisako IEHOVÀ?

† **6:25** Kabe: 2 litatse

7

1 Le hoe t'i Elisà, Mijanjiña ty tsara' IEHOVÀ,
Hoe t'IEHOVÀ, Ie manao hoe io te maray le
haletake sekele raik' an-dalambei' i Somerone
eo ty kapoan' ampemba mona'e, vaho sekele
raike ty vare hordea kapoake roe. 2 Tinoi'
ty mpifehe iatoam-pità' i mpanjakay amy zao
indatin'Añaharey ami'ty hoe: Inao! Ndra te na-
noe' IEHOVÀ tsingarakarake ty andikerañe eñe,
aia t'ie ho tendreke? Hoe re, Inay! ho isam-
pihaino'o, fe tsy hikama'o.

3 Teo ty lahilahy angamae efatse am-
pimoahan-dalambey eo; ie nifampivesoveso
ty hoe, Ino ty hitobohan-tika etoa am-para'
te mate? 4 naho manao ty hoe tika: Antao
hizilik' an-drova: fe ho zoeñe ao i hasalikoañey
vaho hivetrak' ao; ie mboe mitoboke etoa,
le hikenkañe ka. Antao arè, hihotrake am-
balobohò' o nte-Arameo; he apo' iereo velon-
tika le ho veloñe, ke ho vonoe' iereo, le ho
mate avao. 5 Aa le niongake te nangoañe,
nigodañe mb'an-tobe' o nte-Arameo; aa ie pok'
añ' olo' i tobey, hehe t'ie tsy ama' ondaty.
6 Amy te nampijanjiñe' i Talè feon-tsarete o
nte-Arameo, naho ty feon-tsoavala vaho ty
fikoraham-balobohòke, le hoe ty nifanalilia'
iereo: Inao, kinarama' i mpanjaka' Israeley
haname an-tika o mpanjaka' o nte-Kiteoo, naho
o mpanjaka' o nte-Mitsraimeoo. 7 Aa le niongake
iereo nitriban-day te mangararak' atiñanañe, le
nadoke o kiboho'eo naho o soavala'eo naho o
borìke'eo, naho nado' iareo i tobey hoe i teoy
avao vaho niherereake mb'eo handrombak'ay.

8 Ie pok' añ'olo' i tobey i angamae rey, le
nizilik' ami'ty kibohotse ao nikama naho
ninoñe, naho nakare' iereo ty volafoty naho
ty volamena naho sikiñe, le nenteñe mb'eo
vaho naetake; nimoaha' iareo ty kibohotse
raike ka le nangalak' ao naho nente' iereo vaho
naetake. 9 Le hoe ty fifanaontsia' iareo, Tsy
soa o anoen-tikañeo; toe andro fitalilian-tsoa
androany, itika mitsiñe avao; aa naho liñisan-
tika te manjirike i àndroy le hiambotraham-
pandilovañe; antao arè homb'eo hitalily amo
añ'anjomba' i mpanjakaio. 10 Aa le nimb'eo
iereo nitoka o mpitan-dalambeio, nitalily ty
hoe; Nimb' an-toben-te Arame añe zahay, le
hehe te leo ondaty tsy ao, po-piarañanaña'
ondaty, fe soavala mirohy naho borìke mirohy,
vaho napoke ey avao o kibohotseo. 11 Aa le
nikoike o mpitan-dalañeo, nitalily añ' anjomba'
i Mpanjakay. 12 Le nitroatse amy haleñey
i mpanjakay nanao ty hoe amo mpitoro'eo,
Hatoroko anahareo ty nanoa' o nte-Arameo
aman-tika. Fohi' iareo t'ie kerè; aa le niakara'
iereo i tobey hietak' an-kivok' ao, nikilily ty
hoe: Ie miakatse i rovay iereo, le ho tsepahen-
tika veloñe vaho himoak' amy rovay. 13 Aa
hoe ty natoi' ty mpitoro'e raike: Ehe, angao
hendeseñe i soavala lime honka'e an-drova atoa
rey—ndra t'ie manahake ty valobohò' Israele
sisa ama'e ao; ie ho hambañe amy valobohò'
Israele fa nagodrañey—antao hañirake naho
handrendreke. 14 Rinambe' iereo ty sarete roe
reketse soavala; vaho nampihitrife' i mpanjakay
hañorike i valobohò' o nte-Arameoy iereo

ami'ty hoe: Akia mandrendreha. 15 Aa le
norihe' iereo pak' am' Iordaney añe; le hehe
te tsitsike sikiñe naho haraotse i lalañey, ze
naria' o nte-Arameo amy falisa' iareoy. Aa le
nimpoly o niraheñeo nitalily amy mpanjakay.
16 Niavotse mb'eo ondatio, nikopake ty tobe'
o nte-Arameo. Aa le naletake sekele raike ty
kapoak' ampemba mona'e, naho sekele raike
ty kapoake vare-hordea roe, ty amy tsara'
IEHOVÀy. 17 Tinendre' i mpanjakay hañambeñe
ty lalambey i mpifehe iatoam-pità'ey; f'ie
linialia' ondatio an-dalambey eo, le nivetrake
hambañe amy nitokia' indatin' Añahareiy, amy
saontsi'e amy fizotsoa' i mpanjakay mb' ama'e
mb'eoy. 18 Aa le nitendreke, hambañe amy
sinaontsi' indatin'Añaharey amy mpanjakaiy
ty hoe: Vare-hordea kapoake roe, sekele raike,
le ty kapoake bon' ampemba: sekele raike, ty
ho zoeñe an-dalambei' i Somerone te hamaray
manahake henanekeo. 19 Tinoi' i mpifehey ty
hoe indatin' Añaharey: Eo hey; ndra te nanoe'
IEHOVÀ tsingaragarake ty andikerañe eñe, tsy
ho nitendreke o raha zao. Le hoe ty navale'e:
Inao! ho isam-pihano'o, fe tsy hikama'o. 20 Aa
le zay ty nifetsak' ama'e kanao linialia' ondatio
an-dalambey eo, vaho nihomake.

8

1 Ie amy zao nisaontsy ty hoe amy rakemba
amañ-anadahy nampisotrafe'e t'i Elisà: Mi-
avota, le mañaveloa rekets' o añ'anjomba'oo le
mitaveaña amy ze mete itaveaña'o, fa nikaike
san-kerè t'IEHOVÀ; vaho hivotrak' an-tane atoy

fito taoñe zay. 2 Aa le niongake i rakembay
ty amy saontsi’ indatin’ Añahareiy vaho nienga
rekets’ o añanjomba’eo nitaveañe fito taoñe an-
tane’ o nte-Pelistio. 3 Ie nimodo i fito taoñey le
nimpoly boak’ an-tane’ o nte-Pelistio i rakembay;
naho nimb’eo hitoreo i anjomba naho tane’ey
amy mpanjakay. 4 Ie amy zao, nisaontsy amy
Gekazý mpitoro’ indatin’ Añaharey i mpanjakay,
ami’ty hoe: Ehe, atalilio amako, ze he’e ra’elahy
nanoe’ i Elisà. 5 Natalili’e amy mpanjakay amy
zao ty nampihereña’e ho veloñe i nivetrakey,
vaho ingo i rakemba nampisotrafeñe i ana-
dahi’eiy, hitoreo i anjomba’e naho i tane’ey
amy mpanjakay. Le hoe t’i Gekazý : O ry
talèko mpanjaka, intoy i rakembay, ingo i ana-
dahi’e nampihereñe’ i Elisà ho veloñey. 6 Aa
ie nañontane i rakembay i mpanjakay, le ni-
talilia’e. Aa le tinendre’ i mpanjakay ty mpifehe,
ami’ty hoe: Hene ampolio ama’e o niazeo, naho
ty voka’ i tete’ey sikal’ amy andro nienga’e i
taney am-para henane.

7 Nivotrake e Damesèke t’i Elisà, ie nisiloke
t’i Benehadade mpanjaka’ i Arame, le natalily
ama’e ty hoe: Fa pok’ eo indatin’Añaharey.
8 Le hoe i mpanjakay amy Kazaele*; en-
deso ravoravo am-pità’o le akia mifañaoña
amy ‘ndatin’Añaharey, vaho ampañontaneo aze
t’IEHOVÀ, ty hoe: Hibodañe ami’ ty areteko
toy hao raho? 9 Aa le nimb’eo t’i Kazaele
hifañaoña’e reketse ravoravo am-pita’e naho ze
hene raha soa’ i Damesèke, kilankan-drameva

* **8:8** Kazaele: nivazohoe’ i Andrianañahare

efapolo, vaho nimb’eo re nijohañe añatrefa’e,
nanao ty hoe: Nañirak’ ahy i ana’o Benehadade
mpanjaka’ i Aramey hanao ty hoe: Ho jangañe
hao raho amo aretekoo? 10 Le hoe t’i Elisà
tama’e, Akia, isaontsio: Toe hibodan-drehe;
fe nitoroa’ IEHOVÀ t’ie toe hihomake. 11 Le
nampifahara’e fiatreke aze ty lahara’e am-para’
t’ie nisalatse; vaho nirovetse indatin’ Añaharey.
12 Le hoe t’i Kazaele: Ino o iroveta’oo ry talèko?
le hoe ty natoi’e: Amy te apotako ty hankàñe
hanoe’o amo ana’ Israeleo; ho forototoe’o o
rova’ iareoo, ho lafae’o am-pibara o ajalahi’eo,
hadasi’o ho demoke o keleia’eo vaho ho riate’o o
rakemba mivesatseo. 13 Fa hoe t’i Kazaele: Ino ty
mpitoro’o? amboa hao t’ie hanao o halosorañe
zao? le hoe t’i Elisà: Fa natoro’ IEHOVÀ amako te
ihe ty ho mpanjaka’ i Arame. 14 Aa le nienga i
Elisà re, niheo amy talè’ey mb’eo vaho hoe re
ama’e: Ino ty asa’ i Elisà tama’o? Le hoe ty
natoi’e: Tinaro’e amako t’ie toe hibodañe. 15 Ie
te loak’ andro, nandrambe lamba mateveñe, le
nalo’e an-drano ao, naho nalama’e an-tarehe’e
nametrek’ aze vaho nifehe nandimbe aze t’i
Kazaele.
16 Ie tan-taom-paha-lime’ Iorame ana’ i Akabe
mpanjaka’ Israele, le niorotse nifehe t’Iehorame†
ana’ Iehosafate mpanjaka’ Iehodà. 17 Ie ni-
ajalahy telopolo taoñe roe amby te niorotse
nifehe; le nifehe valo taoñe e Ierosalaime
ao. 18 Nañavelo an-tsata’ o mpanjaka’ Israeleo
re, manahake ty nanoe’ i anjomba’ i Akabey;
amy te nitañanjomba’e ty anak’ ampela’ i
Akabe vaho nanao haloloañe am-pivazohoa’

† **8:16** Iehorame: nampionjone’ IEHOVÀ

IEHOVÀ. 19 Fe tsy narotsa’ IEHOVÀ t’Iehodà,
ty amy mpitoro’e Davidey, fa nafè’e ama’e te
hitoroa’e failo hirehetse nainai’e amo tarira’eo.
20 Niola ambanem-pità’ Iehodà tañ’ andro’e t’i
Edome vaho nañorem-panjaka hifehe iareo.
21 Aa le nitsake mb’e Tsaire‡ mb’eo t’Iorame
rekets’ o sarete’e iabio; le nitroatse haleñe
naho zinevo’e o nte-Edome niarikoboñe azeo
naho o mpifehe sareteo vaho nitriban-day mb’
an-kiboho’e mb’eo ondatio. 22 Fe mbe niola
ambanem-pità’ Iehoda pak’ androany t’i Edome.
Niola ka t’i Libnà§ henane zay. 23 Aa naho o
fitoloña’ Iorameo naho o raha nanoe’e iabio; tsy
fa sinokitse am-bokem-pamoliliañe o mpanjaka’
Iehodao hao? 24 Nitrao-piròtse aman-droae’e
t’Iorame, le nalentek’ aman-droae’e an-drova’ i
Davide ao; vaho nandimbe aze ho mpifehe t’i
Ahkazià* ana’e.

25 Tamy taom-paha-folo-ro’ ambi’ Iorame ana’
i Akabe mpanjaka’ Israeley le niorotse nifehe
t’i Ahkazià ana’ Iehorame mpanjaka’ Iehodà.
26 Roapolo-ro’amby taoñe t’i Ahkazià te namo-
totse nifehe; le nifehe rai-taoñe e Ierosalaime
ao; Atalià†, anak’ ampela’ i Omrý mpanjaka’
Israele, ty tahinan-drene’e. 27 Nañavelo an-
tsatan’ anjomba’ i Akabe re, nanao haloloañe
am-pivazohoa’ IEHOVÀ, manahake ty nanoe’ i
anjomba’ i Akabey, amy t’ie vinanton’ anjomba’
i Akabe. 28 Ie nindre am’ Iorame ana’ i Akabe
hialy amy Kazaele mpanjaka’ i Arame e Ramote-

‡ **8:21** Tsaire: kedekedeke; siloke, misotry § **8:22** Libnà: foty; hafotiañe * **8:24** Ahkazià: fitsepahañe; fahaoniñañe IÀ † **8:26** Atalia: ty andro’ IEHOVÀ

gilade añe; le nahafere Iorame o nte-Arameo.
29 Nimpoly mb'e Iezreele ao t'Iorame mpanjaka, himelaña'e amo fere natolo' o nte-Arameo aze e Ramà añeo, ie nialy amy Kazaele mpanjaka' i Arame. Le nizotso mb'eo hitilike Iehorame ana' i Akabe e Iezreele ao amy hasilo'ey t'i Ahkazià ana' Iehorame mpanjaka' Iehodà.

9

1 Tinoka' i Elisà mpitokiy ty raik' amo anam-
pitokio, le hoe re ama'e: Diaño o toha'oo,
le tintino an-taña'o ty paki-menake toy, vaho
akia mb'e Ramote-gilade añe. 2 Ihe mivo-
trak' eo, paiao t'Ieho* ana' Iehosafate, ana' i
Nimsý, le mimoaha ao vaho ampiongaho añivo'
o rahalahi'eo, le ampiziliho an-traño, añ'efe'e
ao. 3 Rambeso amy zao i paki-menakey, le
adoaño añambone'e eo vaho ano ty hoe: Hoe ty
nafè' IEHOVÀ; fa norizako ho mpanjaka' Israele
rehe. Le sokafo i lalañey naho mivoratsaha
vaho ko mihenekeneke. 4 Aa le nihitrike mb'e
Ramote-Gilade añe i ajalahy anam-pitokiy. 5 Ie
pok'eo, hehe te niambesatse eo o mpifehe' i
valobohòkeio; le hoe re; Nafantok' ama'o raho,
ry mpifehe. Le hoe t'Ieho. Ama' ia, amy zahay
iaby toa? le hoe re: Ama'o, ry mpifehe. 6 Aa le
niongake re nimoak' añ' anjomba ao, le nadoa'e
amy añ'ambone'ey i menakey, le nanoa'e ty hoe:
Hoe ty nafè' IEHOVÀ, Andrianañahare' Israele;
fa norizako ho mpanjaka' ondati' IEHOVÀo rehe,
hifeleke Israele. 7 Le ho zevoñe'o ty anjomba'
i Akabe talè'o, hañavahako ty lio' o mpitoroko

* 9:2 Ieho: Ie t'i Andrianañahare

mpitokio naho ze hene lio' o mpitoro' IEHOVÀ ampità' Iizebeleo.
8 Fonga havetrake ty anjomba' i Akabe naho songa haitoako amy Akabe ze mamany an-kijoly ke t'ie mirohy he midada e Israele ao.
9 Le hampanahafeko amy anjomba' Iarovame ana' i Nebate naho ty anjomba' i Baasa ana' i Akiiày ty anjomba' i Akabe.
10 O amboao ty hihinañe Iizebele an-tete' Iezreele ey le tsy eo ty handeveñe aze. Sinoka'e amy zao i lalañey le nibotatsake mb'eo.

11 Niavotse mb'amo mpitoro' i talè'eio mb'eo t'Ieho; le hoe ty raik' ama'e; Hene soa hao? Ino ty nomba' i seretsey ama'o? le hoe re am' iereo: Fohi' areo indatiy naho i enta'ey.
12 Le hoe iereo: Vande zay; ehe atalilio ama'ay. Le hoe re: Hoe zao naho zao ty nisaontsie'e ami'ty hoe; Hoe ty nafè' IEHOVÀ; fa norizako ho mpanjaka' Israele rehe.
13 Nalisa amy zao, songa nangalake i sarimbo'ey, le nalafi'e ambane'e eo amy fanongà amboney, vaho pinopò' iereo i antsivay le nanao ty hoe; Mpanjaka t'Ieho!
14 Aa le kinilili' Ieho ana' Iehosafate, ana' i Nimsý t'Iorame—ie amy zao fa nañambeñe i Ramote-gilade t'Iorame, naho Israele iaby, ty amy Kazaele mpanjaka' i Arame
15 fe nimpoly mb'e Iezreele ao t'Iorame hijangaña'e amo fere natolo' o nte-Arameo aze t'ie nialy amy Kazaele mpanjaka' i Arameio. — Le hoe t'Ieho, Naho zao ty safiri' areo, le ko apo' areo ndra raike tsy hipoliotse boak' an-drova hañitrike talily e Iezreele añe.

16 Aa le nijoñ'an-tsarete t'Ieho, nimb' e Iezreele mb'eo; amy te natindry ao t'Iorame; naho nizotso mb'eo ka t'i Ahkazià mpanjaka' Iehodà hi-

tilike Iorame. 17 Nahatalake i firimboña’ Iehoy ie
nigodañe mb’eo ty mpijilo am-pitalakesañ’ abo’
Iezreele ey, le hoe re: Mahatrea mpirai-lia raho.
Le hoe t’Iorame, Angalao mpiningi-tsoavala vaho
ampihitrifo hifanalaka am’ iereo, hanao ty hoe:
An-kanintsiñe hao? 18 Aa le ninigitse an-tsoavala
ty hifanalaka am’ iereo vaho nanao ty hoe: Hoe
i mpanjakay: an-kanintsim-bao? Le hoe t’Ieho:
Hanoe’o ino ze o fañanintsiñe zao? Miotaha mb’
ambohoko ao. Le hoe i mpijiloy; Niheo am’ iereo
mb’eo i ìrakey fe tsy mimpoly. 19 Niraheñe an-
tsoavala ka ty faharoe, ie pok’ ama’e eo le nanao
ty hoe: Hoe i mpanjakay: Am-pañanintsiñe
hao? le hoe ty natoi’ Ieho: Hanoe’o ino ze
o fañanintsiñe zao? Miotaha mb’ ambohoko
ao. 20 Le hoe i mpijiloy: Nifanalaka’e, fe tsy
mimpoly; toe manahake ty findesa’ Ieho ana’ i
Nimsý i findesa’ey; ie mpitrantràñe. 21 Le hoe
t’Iorame, Halankaño! Le hinalanka’ iereo ty
sarete’e: Aa le niavotse mb’eo t’Iorame mpan-
jaka’ Israele naho i Ahkazià mpanjaka’ Iehodà,
songa an-tsarete’e, nionjomb’eo hifanalaka am’
Ieho, vaho nisalakaeñe an-tete’ i Nabote† nte-
Iezreele ey. 22 Ie amy zao, naho niisa’ Ieho-
rame t’Ieho, le nanao ty hoe: an-kanintsiñe
hao, ry Ieho? Le hoe ty natoi’e: Fañanintsiñ’
aia? kanao tsifotofoto o hakarapiloa’ Iizebele
rene’oo naho o famoreha’eo? 23 Nabali’ Iorame i
sarete’ey‡ le nitriban-day le nanoe’ ty hoe amy
Ahkazià, Fitak’ ate ry Ahkazià. 24 Fe nabitso’
Ieho an-kaozara’e iaby i fale’ey, naho trinofa’e
an-tsakamamovo’e eo t’Iorame naho nipotitse

† 9:21 Nabote: tsara, toky ‡ 9:23 Heb; i fita’ey

ami'ty fo'e ao i ana-paley, vaho nitsingoritrìtse
an-tsarete'e ao. 25 Le hoe t'Ieho amy Bidkare§,
mpifehe'ey. Endeso, naho avokovokò an-tete' i
Nabote nte-Iezreele ao. Tiahio t'ie nihoridañen-
tika t'i Akabe rae'e le hoe ty nitsarae' IEHOVÀ
ty ama'e: 26 Toe nitreako omale ty lio' i Nabote
naho ty lio' o ana'eo, hoe t'IEHOVÀ, le havahako
an-tetek' atoy rehe, hoe t'IEHOVÀ. Aa le endeso re
avokovokò amy tetekey ty amy tsara' IEHOVÀ zay.
27 Ie niisa' i Ahkazià mpanjaka' Iehodà le nitson-
demboke ty lay mb' an-dala' i trañon-goloboñey
mb'eo, le nañorik' aze t'Ieho, nanao ty hoe:
Tomboho an-tsarete'e ao, ie ka, le nivoa amy
fionjonam-be Gore* mb'eo marine' Ibleame† ey
naho niherereake mb'e Megidò‡ mb'eo vaho
nihomak'ao. 28 Nitakone' o mpitoro'eo mb'e
Ierosalaime mb'eo vaho nalenteke an-kiborin-
droae'e an-drova' i Davide ao. 29 An-taom-paha-
folo-raik' ambi' Iorame ana' i Akabe ty niorota'
i Ahkazià nifehe Iehodà.
30 Ie nivotrake e Iezreele ao t'Ieho, le tsinano'
Iizebele; le binatra'e o maso'eo naho sinatro'e
i loha'ey, vaho nitilihitse an-dalan-kede. 31 Aa
ie nimoak' an-dalam-bey eo t'Ieho, le hoe i
rakembay: Nampanintsiñañe hao t'i Zimrý§ t'ie
namono i talè'ey? 32 Niandra laharañe mb' amy
lalan-kedey re nanao ty hoe: Ia ty mpiamako?
Ia? Nitangarike ama'e ty mpiatrake telo ndra
roe. 33 Le hoe re : Avokovokò. Aa le nafetsa'

---

§ **9:25** Bidkare: fere añ'arofo; fanaintai-masioñe * **9:27** Gore: anam-biby † **9:27** Ibleame: ondaty haehae; miketrake ‡ **9:27** Migido(ne): fifamotoañe; voka'e sarotse; § **9:31** Zimrý: sabo, mpisabo; vahe

iareo ambane naho nifitse amy rindriñey naho
amo soavalao ty lio'e vaho nilialian-tomboke.
34 Ie nizilik' ao naho nikama naho ninoñe;
le hoe re, Ehe henteo i rakembam-pàtsey, le
aleveño; amy t'ie anam-panjaka. 35 Aa ie nimb'
eo handeveñe aze, tsy nanjo naho tsy i haran-
doha'ey naho o tombo'eo naho o lela-pità'eo,
36 le nimpoly iereo nitalily ama'e; le hoe re: Zay
ty nitsara' IEHOVÀ nampisaontsie'e i mpitoro'e
Elià nte-Tisbý, ty hoe: An-toe' Iezreele eo ty
hihinana' o amboao ty nofo' Iizebele; 37 vaho
ho tay ambone' ty toe' Iezreeele eo ty lolo'e; tsy
mone hatao' ty hoe: Etoa t'Iizebele.

10

1 Ie amy zao, nanañ' anake fitom-polo e
Somerone ao t'i Akabe. Aa le nanokitse taratasy
t'Ieho vaho nampihitrife'e mb'e Somerone
mb'eo, amo mpifehe' Iezreeleo, naho amo an-
droanavio, vaho amo mpañabey o ana' i Ak-
abeoo, nanao ty hoe: 2 Ie mivotrak' ama' areo
ty taratasy toy, zoeñe te ama' areo o anan-talè'
areoo naho sarete reke-tsoavala naho rova vaho
fialiañe; 3 le paiao ty soa mañeva amo anan-
talè' areoo, le ajoño am-piambesan-drae'e eo
vaho mialia ho a i anjomban-talè' areoy. 4 F'ie
nangebahebake, nifanao ty hoe: Hehe te roe ty
mpanjaka tsy nahafiatreatre aze; akore arè ty
hijohañan-tika? 5 Aa le nañitrik' am' Ieho ty
talè' i anjombay naho i bein-drovay naho o an-
droanavio vaho i mpañabey i ajaja reiy, ty hoe;
Mpitoro'o zahay, le hene hanoe'ay ze hatoro'o
anay; tsy aman-dahilahy hanoe'ay mpanjaka;

aa le ano ze soa am-pihaino'o. 6 Nanokira'e
taratasy fañindroe'e, nanao ty hoe; Aa ie ho
mpiamako vaho mahafitsendreñe ty feoko, le
rambeso ty loha' o lahilahin' anan-talè' areoo
vaho mihavia amako e Iezreele atoy hamaray
manahake henaneo. O anam-panjakao amy zao,
i fitompolo rey, le tam' ondati-bei' i rovaio
amo mpañabey iareoo. 7 Aa ie pok' am' iereo
i taratasiy, le rinambe' iereo i anam-panjaka
rey, naho zinevo' iareo indaty fitompolo rey
naho najoñe an-koroñe ao o loha' iareoo vaho
nampihitrifeñe mb'e Iezreele mb'eo. 8 Nandoak'
ao amy zao ty ìrake, nitalily ama'e, ty hoe: Fa
nendese' iereo ty loha' o ana-dahi' i mpanjakaio.
Le hoe re, Apoho am-botry roe am-pimoahañe
an-dalambey eo pake maraindray. 9 Ie marain-
dray, niavotse le nijohañe eo, nanao ty hoe am'
ondaty iabio: Votsotse nahareo; Heheke, nikilily
amy talèkoy raho le nanjevoñ' aze; fa ia ka
ty nañoho-doza amo retoañeo? 10 Mahafohina
te ndra loli'e tsy hipok' an-tane amy nitsaràe'
IEHOVÀ i anjomba' i Akabeiy, fa nanoe' IEHOVÀ
i tsinara'e añamy mpitoro'e Eliàiy. 11 Fonga
zinevo' Ieho ze sehanga' ty anjomba' i Akabe
e Iezreele ao, naho ondati-bei'eo naho ze hene
longo'e naho o mpisoro'e iabio, ampara' te
tsy aman-konka'e. 12 Niavotse amy zao re
nienga mb'eo vaho nigodañe e Somerone ao.
Ie nioza an-trañom-pañitsifam-bolon' añondry
an-dalañe ey, 13 le nifanampe aman-drolongo' i
Ahkazià, mpanjaka' Iehoda, naho nanao ty hoe;
Ia v'inahareoo? vaho hoe ty natoi' iareo: Longo'
i Ahkazià zahay, mizotso mb'eo hifañontane

amo anam-panjakao naho amo ana' i mpanjaka-
ampelaio. 14 Le hoe re: Itsepaho veloñe. Aa
le rinambe veloñe vaho zinevo' iereo an-kobo' i
trañom-pihitsifañey t'indaty efa-polo-ro' amby;
le tsy napo'e sehanga'e.

15 Ie nienga ao, le tendreke Iehonadabe* ana'
i Rekabe, ie nimb' eo hifanalaka ama'e; le
nañontanea'e ty hoe: Mazava hao ty arofo'o
manahake ty troko amo arofo'oo? Eka, hoe
ty natoi' Iehonadabe. Aa naho zay, atoloro
ahy o fità'oo. Le nahiti'e ama'e i fità'ey vaho
rinambe'e amy sarete'ey. 16 Le hoe re: Mindreza
amako, hahaisaha'o ty fahimbañako am' IEHOVÀ.
Aa le najo'e an-tsarete'e ao. 17 Ie nivotrake e
Somerone le fonga linihi'e ze nisisa' i Akabe e
Somerone ao, ampara' te nimongore'e, ty amy
tsara' IEHOVÀ nitsarae'e amy Eliày. 18 Hene
natonto' Ieho amy zao ondatio le nanoe'e ty hoe;
Nitoroñe i Baale tsy ampeampe t'i Akabe; fa
hitoroñe aze fatratse ka t'Ieho. 19 Aa le koiho
iaby o mpitoki' i Baaleo, ze hene mpitalaho
ama'e, o fonga mpisoro'eo, le ko apo'o ndra
raike; fa hanao sorom-bey amy Baale raho, tsy
ho veloñe ze tsy eo. Fe am-pamañahiañe ty
nanoe' Ieho i hoe zay hanjamana'e o mpitalaho
amy Baaleo. 20 Le hoe t'Ieho: Añefero fivory
miambake amy Baale. Le kinoi' iereo. 21 Aa
le nañitrik' am-panitsihañe Israele t'Ieho; le
nimb'eo iaby o mpitalaho amy Baaleo, ampara'
t'ie fonga niavy tsy poke raike. Ie nimoak' an-
tsokemitraha' i Baaley le ninitse sikal' am-pata'e

* **10:15** Iehonadabe Iondadabe: matarike Iir 35:8

pak’an-tondohà’e i anjomba’ i Baaley. 22 Le
hoe re amy mpamandroñe saroñey, Añakaro
sikiñe iaby o mpitalaho amy Baaleo. Le sindre
nañakara’e saroñe. 23 Nimoak’ añ’anjomba’
i Baaley t’Iohabe rekets’ Iehonadabe ana’ i
Rekabe; le hoe re amo mpitalaho amy Baaleo;
Paiavo, le rendreho tsy ho zoeñe ama’ areo ao
ndra raik’ amo mpitoro’ IEHOVÀ fa mpitoro’ i
Baale avao. 24 Aa le nimb’ ao iereo hañenga
naho hisoroñe. Ie amy zao fa nanendre ondaty
valompolo alafe’e ao, ami’ty hoe: Naho mipoli-
titse ty raik’ am’ ondaty hatoloko am-pità’ areoo
le ty fiai’ i nañaha azey ty hisolo ty fiai’e. 25 Aa ie
vata’e nigadoñe i fisoroñañey, le hoe t’Ieho amo
mpañambeñeo naho amo mpifeheo. Mimoaha,
le zevòño; ko apo’ areo hiakatse, leo raike. Aa le
zinevo’ iereo an-delam-pibara; le navokovoko’ o
mpañambeñeo naho o mpifeheo alafe’e ao vaho
nizilik’ añate’ ty efe’ i Baale ao. 26 Nakare’ iereo
o hazomanga añ’ anjomba’ i Baaleo, le niforoto-
toeñe. 27 Nakoroma’ iereo i hazomanga’ i Baaley
naho narotsa’ iereo i anjomba’ i Baaley vaho
nanoe’ iereo fieveñañe am-para’ henanekeo.
28 Zay ty namongora’ Ieho i Baale am’ Israele.
29 Fe, tsy napo’ Ieho ty hakeo’ Iarovame ana’
i Nebate, i nampanan-tahiñe Israele amy bania
volamena e Betele naho e Dane ao rey. 30 Le
hoe t’IEHOVÀ am’Ieho, Ami’ty hasoa nanoe’o a
masoko amy nitoloña’o amy anjomba’ i Akabeiy,
ie hene nanoe’o ze tan-troko, le hiambesatse
amy fiambesa’ Israeley o ana’oo am-para’ty
tariratse fah’efatse. 31 Fe tsy nihaoñe’ Ieho añ’

àmpon'arofo ty fañaveloa'e amy Tsara' IEHOVÀ
Andrianañahare' Israeley, vaho tsy nisitaha'e o
hakeo' Iarovame nampanan-tahiñe Israeleo.
32 Niorotse nampitomotse Israele t'IEHOVÀ; le
linafa' i Kazaele o añ'olon-tane' Israeleo iabio;
33 boak' am' Iordaney maniñanañe, i tanen-
Gilade iabiy, o nte-Gadeo, naho o nte Reobeneo,
vaho o nte-Menasèo, boak' amy Aroere, añ' ilam-
bavatane' Arnone eo le i Gilade naho i Basane.
34 Aa naho o fitoloña' Ieho ila'eo naho ze he'e
nanoe'e, i haozara'e iabiy, tsy fa sinokitse am-
bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleo hao?
35 Nitrao-piròtse aman-droa'e t'Ieho, ie nalente'
iareo e Somerone ao. Nandimbe aze nifehe
t'Iehoakaze† ana'e. 36 Roapolo-valo' amby taoñe
ty nifehea' Ieho Israele e Somerone ao.

11

1 Ie nirendre' i Atalià, rene' i Ahkazià te nive-
trake i ana-dahi'ey, le niongake, nanjamañe ze
hene tabirim-panjaka. 2 Fe rinambe' Iehosebae*
anak' ampela' Iorame mpanjaka, rahavave' i
Ahkazià, t'Ioase†, ana' i Ahkazià, naho kinizo'e
amo anam-panjaka zinamañeo, vaho naeta'e tsy
ho trea' i Atalià, ie rekets' i mpiatra'ey, an-
trañom-pandreañe ao, le tsy vinono. 3 Enen-
taoñe t'ie nietake nindre ama'e añ' anjomba'
IEHOVÀ ao, ie nimpanjàka-ampela' i taney t'i
Atalià. 4 Aa naho tsatoke i taom-paha-fitoy, le
nampihitrike t'Iehoiada‡, rinambe'e o mpifehe

---

† **10:35** Iehoakaze: fanaña' IEHOVÀ; * **11:2** Iehosebae: hahenefa' IEHOVÀ, nifanta'e † **11:2** Ioase: mamoe'aiñe, mamorototo ‡ **11:4** Iehoiada: arofoana' IEHOVÀ

zatoo naho o mpifelekeo naho o mpañambeñeo,
naho nampihovae'e añ' anjomba' IEHOVÀ naho
nifañina'e naho nampifanta'e añ' anjomba'
IEHOVÀ ao vaho natoro'e iareo i anam-panjakay.
5 Le linili'e ty hoe: Zao ty hanoe' areo, ty am-
paha-telo' areo, o himoak' ao amy SABATAio,
ro hañambeñe ty anjomba' i mpanjakaio—
6 le nanoeñe an-dalambei' i Sore§ eo ty fa-
haroe'e, naho ty faha-telo'e tan-dalambey am-
boho' o mpigaritseo ao—higaritse i anjombay
ho mpanebañe. 7 Le ty ila'e roe amo hiavotse
amy SABOTSEy iabio ty hañambeñe i anjomba'
IEHOVÀy hañaro i mpanjakay. 8 Hañarikatoke i
mpanjakay nahareo, songa amam-pialiañe am-
pità'e, le zevòño ze mimoak' amy fiariariañey;
naho mindreza amy mpanjakay am-piavota'e
vaho am-piziliha'e. 9 Aa le hene nanoe' o
mpifehe zatoo i nandilia' Iehoiada, mpisoroñey;
songa nandrambe ondati'eo, o hizilike amy
SABATAio naho o hiavotse boak'ao amy SABOTSEio
vaho niheo am' Iehoiadà mpisoroñe mb'eo.
10 Le natolo' i mpisoroñey amo mpifehe-zatoo
o lefoñe naho fikala' i Davideo, o tañ' an-
jomba' IEHOVÀO. 11 Aa le songa nijohañe eo
o mpañambeñeo reke-pialiañe am-pità'e, boak'
ankavia' i anjombay pak' ankavana' i anjombay,
niari' i kitreliy naho i kivohoy, nañarikatoke
i mpanjakay. 12 Nampiavote'e amy zao i
anam-panjakay, le naombe'e ama'e i sabakam-
panjakay, naho natolots' aze ty boke Hake, naho
nanoe' iereo mpanjaka, naho noriza' iareo, vaho

§ **11:6** Sore: misitake ndra mienga; miola

niteha-pitàñe nanao ty hoe: Mahaveloñe ry
mpanjaka.
13 Ie jinanji' i Atalià ty fañenotsatsaha' o
mpañambeñeo naho ondatio, le nimb' am' on-
daty añ' anjomba' IEHOVÀO. 14 Naheo'e te intike
nijohañe marine' i fahañey i mpanjakay ty amy
lilitsey; le niariseho' i mpanjakay o mpifeheo
naho o mpitan-trompetrao, naho fonga nirebeke
ondati' i taneio vaho nampipopò trompetra. Aa
le rinia' i Atalià o saro'eo, nikoaike ty hoe:
Kilily! Kinia! 15 Le linili' Iehoiadà mpisoroñe
o mpifehe-zatoo, o mpifelek' i valobohòkeio,
ami'ty hoe: Akaro alafe' o miriritseo vaho lihiro
am-pibara ze mañorik' aze. (Ami'ty saontsi' i
mpisoroñey nanao ty hoe: Ehe t'ie tsy have-
trak' añ'anjomba' IEHOVÀ.) 16 Tsinepa' iareo
am-pitàñe le ie pok' am-pimoahan-tsoavala añ'
anjombam-panjaka, le zinevoñ' eo re.
17 Le nanao fañina añivo' IEHOVÀ naho i
mpanjakay naho ondatio t'Iehoiadà, t'ie fonga
hondati' IEHOVÀ; vaho añivo' i mpanjakay naho
ondatio. 18 Nimb' añ' anjomba' i Baale mb'eo
ze hene ondati' i taney nandrotsake naho nan-
dorodemoke o kitreli'eo naho o sare'eo, vaho
zinevo' iereo t'i Matane* mpisoro' i Baale
añatrefa' o kitrelio. Le nanendre mpifehen'
anjomba' IEHOVÀ i mpisoroñey. 19 Rinambe'e
amy zao o mpifehe-zatoo naho o mpifeleke
mpañambeñeo naho ondati' i taney iabio, le
nazotso' iareo boak' añ'anjomba' IEHOVÀ i mpan-
jakay naho niary mb' an-dalambeim-pigaritse

* **11:18** Matane: ravoravo; orañe

mb’ añ’ anjomba’ i mpanjakay mb’eo. Le
niambesara’e i fiambesam-panjakay. 20 Nirebeke
iaby ondati’ i taneio naho nitofa i rovay ie fa
zinevo’ iereo am-pibara t’i Atalià añ’ anjombam-
panjaka ao.

12

1 Fito taoñe t’Iehoase te niorotse nifehe.
2 Tan-taom-paha-fitom-pifehea’ Ieho ty namo-
tora’ Iehoase nifehe, le nifehe efa-polo taoñe
e Ierosalaime ao. I Zibiàe* nte Beereseba ty
tahinan-drene’e. 3 Le nanao ty havantañañe
am-pivazohoa’ IEHOVÀ t’Iehoase amo hene andro
nañanara’ Iehoiada mpisoroñe azeo. 4 Fe mbe
tsy nafahañe o toets-aboo; nitolom-pisoroñe
naho nañembok’ an-kaboañe ey avao ondatio.

5 Hoe t’Iehoase amo mpisoroñeo : Ze drala’
o raha miavake nengaeñeo, o mimoak’ añ’ an-
jomba’ IEHOVÀO, i vili-lohay, i drala mañeva on-
daty kiraikiraikey, vaho ze drala entoen’ arofo’
ondaty hendese’e mb’ añ’ anjomba’ IEHOVÀ
mb’eo, 6 le hendesa’ o mpisoroñeo, songa
ondaty boak’ amy nibanabana ama’ey, ham-
boareñe o vaky amy anjombaio, ndra aia’ aia
ty aharendrehañe te vaky. 7 Fe amy taom-paha
roapolo-telo’ ambi’ Iehoase mpanjakay le mbe
tsy namboare’ o mpisoroñeo avao o vaky amy
anjombaio. 8 Aa le kinanji’ Iehoase t’Iehoiada
mpisoroñe naho o mpisoroñeo, le nanoa’e ty
hoe: Manao akore te tsy namboare’ areo o
vaky amy anjombaio? Aa le ko rambese’ areo
i vola’ o mibanabana ama’ areooy, fa atoloro

* 12:2 Zibiàe: ose

ho amo vaky añ' anjombao. 9 Aa le niantofa'
o mpisoroñeo ty tsy handrambe drala am' on-
datio, vaho tsy hanandily amy fañamboareñe o
vaky amy anjombaio ka. 10 Rinambe' Iehoiada,
mpisoroñe, ty vata le namosera'e hirik' an-
tako'e eo, vaho napo'e marine i kitreliy, añ'ila
havana' ty fimoahañe añ' anjomba' IEHOVÀ ey;
le nagorogoda' o mpisoroñe mpañambeñe i
lalañeio ze hene drala nasese mb'añ' anjomba'
IEHOVÀ mb'eo. 11 Ie zoe' iereo te maro ty
drala am-po' i vata añ' anjomba' IEHOVÀy, le
nionjomb'eo ty mpitan-tsokim-panjaka naho ty
mpisorom-bey nañiake i volay, vaho nandrohy
aze an-kòntrañe ao. 12 Natolo' iereo am-pità'
o nanao i fitoloñañeio naho amo mpanandily
añ'anjomba' IEHOVÀo i vola linanjay; le nikara-
mae' iareo o mpandranjio, naho o mpamboatse
nitoloñe amy anjomba' IEHOVÀio; 13 naho o masò
naho mpipèke vatoo naho nikaloañe hatae naho
vato hinaly hanosohañe o vaky añ' anjomba'
IEHOVÀo, vaho ze he'e sinafiry hañamboareñe
i anjombay. 14 Fe tsy nitsene fitovy volafoty
ndra fampikipehañe ndra sajoa ndra trompetra
ndra fanake inoñ' inoñe volamena ndra fanake
volafoty ho a i anjomba' IEHOVÀy i drala najoñ'
añ'anjomba' IEHOVÀy, 15 fa natolo' iareo amo
nanao i fitoloñañeio, handranjy i anjomba'
IEHOVÀy. 16 Mbore tsy nifamolily am'ondaty
nanolorañe i drala am-pitàñe hañaramañe o
nifanehakeoy; amy t'ie nitoloñ' an-dili-po. 17 Tsy
nasese añ' anjomba' IEHOVÀ o dralan' engan-
kakeo naho engan-dilatseo, amy t'ie fanaña' o
mpisoroñeo.

[18] Nionjomb'eo amy zao t'i Kazaele mpanjaka'
i Arame, nialy amy Gate, naho tinava'e; vaho
natoli' i Kazele mb'e Ierosalaime ty lahara'e.
[19] Le rinambe' Iehoase mpanjaka' Iehoda o raha
miavake iaby nengae' Iehosafate naho Iehorame
naho i Ahkazià, roae'e, mpanjaka' Iehodao naho
o raha nengae'eo vaho ze volamena iaby nizoeñe
am-pañajan-drala añ' anjomba' IEHOVÀ naho
añ' anjomba' i mpanjakay, vaho nampihitrife'e
mb' amy Kazaele mpanjaka' i Arame mb'eo;
le napo'e t'Ierosalaime. [20] Ty fitoloña' Ioase
ila'e, o tolon-draha'e iabio, tsy fa sinokitse am-
bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodao hao?
[21] Niongak' amy zao o mpitoro'eo; nikinia, vaho
zinevo' iereo t'Iehoase e Bete-milò†, amy fizot-
soañe mb'e Silà‡ mb' eoy. [22] Iozakare§, ana'
i Simeate* naho Iehozabade† ana' i Somere‡,
mpitoro'e, ty nañoho-doza ama'e, le nihomake
vaho nalentek' aman-droae'e an-drova' i Davide
ao; le nandimbe aze nifehe t'i Amatsià§ ana'e.

13

[1] Amy taom-paha-roapolo-telo' ambi' Iehoase
ana' i Ahkazià, mpanjaka' Iehoday, ty namotora'
Iehoakaze* ana' Ieho nifeleke Israele e Somerone
ao vaho nifeleke folo-taoñe fito'amby, [2] nanao
haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ, nañorike o

† **12:21** Bete-milò: kivohon-toem-pimoneñañe ‡ **12:21** Silà: an-damoke § **12:22** Iozakare: manan'enga * **12:22** Simeate: mahajanjiñe naho mañaoñe; † **12:22** Iehozabade: enga' i Talè; manan-enga ‡ **12:22** Somere: mpamandroñe; forompotse § **12:22** Amatsià: haozara' i Talè * **13:1** Iehoakaze: fanaña' i Talè

hakeo’ Iarovame ana’ i Nebate nampanaña’e
tahiñe Israeleo—tsy niviha’e. 3 Le nisole-
botse am’ Israele ty haviñera’ IEHOVÀ, tolin-
dra nainai’e nasese’e am-pità’ i Kazaele mpan-
jaka’ i Arame naho am-pità’ i Benehadade
ana’ i Kazaele. 4 Aa le nitoreo am’ IEHOVÀ
t’Iehoakaze vaho hinao’ IEHOVÀ; amy te ni-
vazohoe’e ty famorekekeañe Israele naho ty
fanindria’ i mpanjaka’ i Aramey— 5 Le ni-
tolora’ IEHOVÀ mpandrombake, naho nivotsotse
ambanem-pità’ o nte-Arameo; vaho nimoneñe
an-kibohotse indraike o ana’ Israeleo, mana-
hake te taolo. 6 Fe tsy napo’ iareo o tahin’
anjomba’ Iarovameo, o nampanañan-kakeo Is-
raeleo, te mone nañaveloa’ iareo, ie nitambatse
e Somerone ao i hazomangay. 7 Tsy nenga’e on-
daty ka t’Iehoakaze naho tsy mpiningi-tsoavala
limampolo naho sarete folo vaho lahindefo rai-
ale, amy te zinama’ i mpanjaka’ i Aramey iereo
le nanoe’e hoe debok’ am-pamofohañe eo. 8 Aa
ty ila’ o fitoloña’ Iehoakazeo, o fifanehafa’e
iabio naho o haozara’eo, tsy fa sinokitse amy
bokem-pamoliliañe o mpanjaka’ Israeleoy hao?
9 Nirotse aman-droae’e t’Iehoakaze, le nalen-
teke e Somerone ao, vaho nandimbe aze am-
pifeheañe t’Iehoase† ana’e.

10 Amy taom-paha-telopolo-fito’ ambi’ Ioase
mpanjaka’ Iehoday ty niorota’ Iehoase ana’
Iehoakaze nifehe e Israele e Somerone ao, le
nifeleha’e folo-tao-eneñ’ amby. 11 Nanao raty
am-pivazohoa’ IEHOVÀ re, le tsy nenga’e ze fonga
hakeo’ Iarovame ana’ i Nebate nampanaña’e

† **13:9** Ioase: Iehoase: mamoy ay, miforoforo

tahiñe Israele, te mone nañaveloa'e. 12 Ie
amy zao ty ila' o fitoloña' Iehoaseo naho o
fifanehafa'e iabio, naho o haozarañe nialia'e
amy Amazià mpanjaka' Iehodao, tsy fa sinokitse
amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy
hao? 13 Nirotse aman-droae'e ao t'Iehoase;
le niambesatse am-piambesa'e t'Iarovame vaho
nalenteke e Somerone ao t'Iehoase mindre amo
mpanjaka' Israeleo. 14 Ie amy zao natindri' ty
hasilofañe hampivetrak'aze t'i Elisà; le nizotso
mb' ama'e mb'eo t'Iehoase mpanjaka' Israele,
nirovetse aze ami'ty hoe: Ry raeko, ry raeko,
o sarete' Israele naho o mpiningi'eo! 15 le hoe
ty Elisà ama'e, Andrambeso fale naho ana-pale;
vaho nandesa'e fale aman' ana-pale. 16 Le hoe
re amy mpanjaka' Israeley, Asampezo amo faleo
ty fità'o, le nasampe'e ama'e eo i fità'ey. Le
nasampe' i Elisà am-pità' i mpanjakay ty fità'e.
17 Le hoe re, Sokafo i lalan-kede atiñanañey;
le sinoka'e. Le hoe t'i Elisà. Ahiririño, le
nahiriri'e. Le hoe re: Ty ana-palem-pamotsora'
IEHOVÀ, ty ana-palem-pandreketañe i Arame; fa
hanjevo o nte-Arameo e Afekeo rehe ampara' te
fongore'o. 18 Aa le hoe re : Rambeso o ana-paleo;
le rinambe'e. Le hoe re amy mpanjaka' Israeley:
Fofoho o taneo; le finofo'e in-telo vaho nijihetse.
19 Niviñera' indatin' Añaharey naho nanoa'e ty
hoe : Akore te tsy finofo'o in-eneñe ndra in-
dime; soa te ho linafa'o ampara te nimongotse
t'i Arame; ie henaneo ho lafae'o intelo avao t'i
Arame.

20 Nihomake t'i Elisà, le nalenteke. Ie henane
zay, mpaname i taney boa-taoñe o firimboña' i

Moabeo. 21 Teo t'ie nandeveñe ondaty, le nita-
lakeseñe ty mpifañoso-malaso; naho nafetsa'
iereo an-dona' i Elisà ao i loloy; ie vaho nioza
amo taola' i Elisào i loloy le nisotrake vaho
nijohañe am-pandia.
22 Finorekeke' i Kazaele amy ze hene an-
dro' Iehoakaze t'Israele. 23 Fe niferenaiña'
IEHOVÀ naho nitretreze'e naho nihaoñe'e ty
amy fañina'e amy Avrahame naho Ietsake vaho
Iakobey le tsy ninò'e ty hamongotse ndra
ty hañifike iareo boak' am-piatrefa'e heike.
24 Nihomak' amy zao t'i Kazaele mpanjaka'
i Arame; le nandimbe aze nifehe t'i Bene-
hadade ana'e. 25 Rinambe' Iehoase ana' Ieho-
akaze indraike boak' am-pità' i Benehadade
ana' i Kazaele o rova tinava'e an' aly am-pità'
Iehoakaze rae'eo. In-telo ty nandafa' Ioase aze
vaho rinambe'e indraike o rova' Israeleo.

14

1 Amy taom-paha-roe' Iehoase, ana' Iehoakaze
mpanjaka' Israeley, ty niorota' i Amatsià ana'
Ioase mpanjaka' Iehodà nifehe. 2 Roapolo taoñe
lime amby re te niorotse nifehe, le nifeleke
roapolo taoñe sive amby e Ierosalaime ao.
Iehoadinee nte-Ierosalaime, ty tahinan-drene'e.
3 Nanao ty hiti'e am-pivazohoa' IEHOVÀ re, fe tsy
nanahake i Davide rae'e fa hambañe an-tsatan-
drae'e Ioase ty fitoloña'e. 4 Mboe tsy nafaha'e
añe o toets' aboo, mbe nanao soroñe naho
nañoro tsotse amo toets-aboo avao ondatio. 5 Ie
vaho nioreñe am-pità'e i fifeheañey le zinevo'e i
mpitoroñe nañoho-doza aman-drae'e mpanjaka
rey; 6 fe tsy vinono'e o ana' i mpamono reio ty

amy sinokitse amy boke Hà' i Mosey, ie nandilia'
IEHOVÀy ty hoe: Tsy ho vonoeñe ty amo ana'eo
o roaeo, naho tsy ho vonoeñe ty aman-droae'e
o anakeo; fa sindre i hakeo'ey ty hamonoañe
ondaty. 7 Nizevoña'e ty rai-ale' i Edome am-
bavatanen-tsira ao, le tinava'e añ'aly ty Selà*, ze
natao'e ty hoe Ioktile† ampara henane.
8 Nampihitrike ìrak' amy Iehoase ana'
Iehoakaze, ana' Ieho, mpanjaka' Israele
t'i Amatsià nanao ty hoe: Antao hifañisa-
daharañe. 9 Aa le nampañitrik' amy Amatsià
mpanjaka' Iehoda t'Iehoase mpanjaka' Israele,
ty hoe: Nampisangitrife' i hisatse e Lebanone
añey amy mendoraveñe e Lebanone añe ty hoe:
Atoloro amy ana-dahikoy i anak' ampela'oy ho
vali'e; vaho niary eo o biby hako' i Lebanoneo
nandialia i hisatsey. 10 Toe zinevo'o ty Edome
vaho nampitoabotse azo ty arofo'o; isengeo,
fe mitoboha añ'akiba'o ao. Ino ty hitoloña'o
ty raty hikorovoha'o, ihe naho Iehoda rekets'
ama'o? 11 Fe tsy nañaoñe t'i Amatsià. Aa le
nionjomb'eo t'Iehoase mpanjaka' Israele, le
nifañisa-daharañe amy Amatsià e Betesemese
e Iehoda ao. 12 Fe nikorovok' añ' atrefa'
Israele t'Iehoda vaho songa nitriban-day mb'an-
kiboho'e mb'eo. 13 Mbore tsinepa' Iehoase
mpanjaka' Israele t'i Amatsià mpanjaka' Iehoda,
ana' Iehoase, ana' i Ahatsià, e Betesemese le
nimb'e Ierosalaime mb'eo vaho rinotsa'e i kijoli'
Ierosalaimey boak' an-dalambei' i Efraime pak'
an-dalambein-kotsoke eo, efa-jato kiho. 14 Le

* 14:7 Sela: vato † 14:7 Ioktile: nambanean'Añahare

rinambe'e iaby ze volamena naho volafoty naho
fànake nizoeñe añ' anjomba' IEHOVÀ naho amy
fañajàm-bara añ' anjomba' i mpanjakaiy naho
o ana-dahi'eo ho àntoke vaho nimpoly mb'e
Somerone mb'eo. 15 Aa naho o fitoloña' Iehoase
ila'eo, o fifanehafa'eo, ty haozara'e naho ty
fialia'e amy Amatsià, mpanjaka' Iehoda, tsy fa
sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka'
Israeleoy hao? 16 Nitrao-piròtse aman-droae'e
t'Iehoase, le nalenteke e Somerone ao mindre
amo mpanjaka' Israeleo; le nandimbe aze nifehe
t'Iarovame ana'e.

17 Mbe niveloñe folo taoñe lime amby nanon-
johy ty fihomaha' Iehoase ana' Iehoakaze, mpan-
jaka' Israele t'i Amatsià ana' Ioase, mpanjaka'
Iehoda. 18 Le ty ila' o fitoloña' i Amatsiào, tsy
fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpan-
jaka' Iehodaoy hao? 19 Nikililien-dre e Ieros-
alaime ao le nipolititse mb'e Lakise‡ añe; f'ie
nampañitrifeñe e Lakise añe vaho zinevo ao.
20 Nendese' iereo an-tsoavala, le nalenteke e
Ierosalaime aman-droae'e, an-drova' i Davide
ao. 21 Rinambe' ze hene ondati' Iehoda t'i
Azarià§ ie nifolo-taoñ' eneñ' amby, ho mpanjaka
handimbe i Amatsià rae'e. 22 Namboare'e t'i
Elate naho nahere'e am'Iehoda vaho nirotse
aman-droae'e ao i mpanjakay.

23 Ie amy taom-paha folo-lime ambi' i Amatsià
ana' Ioase mpanjaka' Iehodà le niorotse nifehe
e Somerone ao t'Iarovame ana' Ioase mpanjaka'
Israele vaho nifeleke efa-polo taoñe raik' amby.
24 Fe nanao haratiañe ampivazohoa' IEHOVÀ, tsy

‡ **14:19** lakise: tsy tongereñe § **14:21** Azaria: olora' i Talè

nisitaha'e o fonga hakeo Iarovame ana' i Nebate,
nampanaña'e tahiñe Israeleo. 25 Nahere'e ty
efe-tane' Israele boak' amy fimoahañe e Ka-
matey* pak'an-dria' i Arabày† ty amy tsara'
IEHOVÀ Andrianañahare' Israele, nitsarae'e am-
pità' Ionà‡ mpitoro'e, ana' i Amitay§, mpitoky,
nte-Gatakeferey*. 26 Amy te nivazoho' IEHOVÀ
ty hasotria' Israele, t'ie vata'e nafaitse; fa tsy
eo ty nagabeñe ndra ty nadoñe hidada, ndra
iaia ty hañolotse Israele; 27 le tsy tsinara' IEHOVÀ
ty hamaopaohañe ty tahina' Israele ambanen-
dikerañe ao; f'ie rinomba'e am-pità' Iarovame,
ana' Ioase. 28 Aa naho o fitoloña' Iarovame
ila'eo, ze he'e nanoe'e, naho i haozara'ey, o
fialia'eo naho ty nampibaliha'e am' Iehodà ho
a Israele t'i Damesèke vaho i Kamate; tsy fa
sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka'
Israeleoy hao? 29 Nirotse aman-droae'e mpan-
jaka' Israeleo t'Iarovame, vaho nandimbe aze
nifehe t'i Zekarià†, ana'e.

15

1 Amy taom-paha roapolo-fito' ambi' Iarovame
mpanjaka' Israeley, ty niorota' i Azarià* ana'
i Amatsià mpanjaka' Iehodà nifehe. 2 Ni-folo-
taoñ'eneñ' amby re te niorotse nifeleke, le
nifehe limampolo taoñe ro' amby e Ierosalaime

---

* 14:25 Kamate: Rova fatratse † 14:25 Arabà: (liolio): forototo ‡ 14:25 Ionà: Deho § 14:25 Amitay: to * 14:25 Gata-kefere: fampipiritañe ampongabe.. † 14:29 Zekaria: naho Zakaria: fitiahiañe i Talè * 15:1 Azarià: mpijanjiñe i Talè

ao; Iekoliae[†] nte-Ierosalaime, ty tahinan-drene'e.
3 Nitolon-kavantañañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re,
hambañe amo hene fitoloñan-drae'e Amatsiào.
4 Fe mboe tsy nafahañe o toets' aboo; nitolom-
panao soroñe naho nañoro tsotse amo toets-
aboo avao ondatio. 5 Linama' IEHOVÀ haanga-
mae i mpanjakay ampara' ty andro nihomaha'e
vaho nimoneñe añ' akiba navìke ao. Iotame[‡],
ana' i mpanjakay, ty nifehe' i anjombay, naho
nizaka ondati' i taneio. 6 Ty ila' o fitoloña'
i Azariào, o nanoe'e iabio; tsy fa sinokitse
amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy
hao? 7 Nitrao-pirotse aman-droae'e t'i Azarià, le
nalenteke aman-droae'e an-drova' i Davide ao;
le nandimbe aze nifehe t'Iotame ana'e.

8 Amy taom-paha-telopolo-valo' ambi' i Azarià
mpanjaka' Iehoday, te nifeleke Israele t'i Zekarià
ana' Iarovame enem-bolañe e Somerone ao.
9 Nanao raty am-pivazohoa' IEHOVÀ re, mana-
hak' an-droae'e, tsy nisitaha'e o hakeo nam-
panaña' Iarovame ana' i Nebate tàhiñe Is-
raeleo. 10 Nikinia aze t'i Salome[§], ana' Iabese
le zinevo'e añatrefa' ondatio, vaho vinono'e,
le nandimbe aze nifeleke. 11 Aa ty ila' o
fitoloña' i Zekariào, oniño t'ie sinokitse amy
bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Israeleoy. 12 Le
niheneke ty nitsarae' IEHOVÀ am' Ieho ami'ty
hoe; O ana'o pak' an-tariratse fah' efatseo ty
hiambesatse amy fiambesa' Israeley, le zay ty
ie. 13 Niorotse nifehe amy taom-paha-telo-

[†] **15:2** Iekolae: maozatse ty am' IEHOVÀ [‡] **15:5** Iotame: Iòe ro vantañe [§] **15:10** Salome: tamben-kasoa; vale-fate

polo-sive' ambi' i Ozià* mpanjaka' Iehodaiy t'i
Salome ana' Iabese† le nifeleke volan-draike
do'e e Somerone ao. 14 Nionjoñe boak'e Tirtsà
t'i Menakeme‡ ana' i Gadý§, le nivotrake e
Somerone eo, naho zinevo'e t'i Salome, ana'
Iabese, e Somerone ao naho vinono'e vaho
nandimbe aze nifeleke. 15 Aa naho o fitoloña'
i Salome ila'eo, i kilily nanoe'ey, oniño t'ie
sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka'
Israeleoy. 16 Zinevo' i Menakeme amy zao ty
Tifsà*, ze tama'e ao iaby naho o mañohok'
azeo pake Tirtsà; amy t'ie tsy nisokafe' iereo;
aa le linafa'e vaho niriate'e iaby ze rakemba
nivesatse ao. 17 Amy taom-paha-telopolo-sive'
ambi' i Azarià mpanjaka' Iehodày ty niorota'
i Menakeme ana' i Gadý nifeleke Israele, le
nifehe folo taoñe e Somerone ao. 18 Nanao
raty am-pivazohoa' IEHOVÀ re, le tsy napo'e amo
hene andro'eo o hakeo nampanaña' Iarovame
ana' i Nebate tahiñe Israeleo. 19 Naname i
taney t'i Pole† mpanjaka' i Asore‡, le natolo' i
Menakeme amy Pole ty talenta§ volafoty arivo
soa te ho ama'e ty fità'e hamentea'e i fifeheañey.
20 Sinaze' i Menakeme drala t'Israele, boak' amo
fanalolahy mpañalealeo, songa hakare' ondatio
ty sekele limampolo hatolotse amy mpanjaka' i
Asorey, vaho nibalik' añe i mpanjaka' i Asorey le

---

* **15:13** Ozia: haozara' IEHOVÀ † **15:13** Iabese: maike; hasalarañe ‡ **15:14** Menakeme: mpañohò § **15:14** Gadý: nte Gade: osen'A', Talèn-kafaleañe * **15:16** Tifsà: fiariañe; fitsamboañañe; lia; † **15:19** Pole: voa-maike; fandrotsahañe ‡ **15:19** Asore; tane' i Sore: fale; zotike; hente § **15:19** Talenta: sekele 3000 ty talenta raike

tsy nitambatse amy taney. 21 Aa naho o fitoloña’
i Menakeme ila’eo, ze hene nanoe’e, tsy fa
sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka’
Israeleoy hao? 22 Nitrao-piròtse aman-droae’e
ao t’i Menakeme, le nandimbe aze nifehe t’i
Pekaià*, ana’e. 23 Amy taom-paha-limampolo’
i Azarià mpanjaka’ Iehoday, te niorotse nifehe
Israele e Somerone ao t’i Pekaià ana’ i Mena-
heme; le nifeleke roe taoñe. 24 Nanao ze raty
am-pivazohoa’ IEHOVÀ re; tsy nisitaha’e o tahi’
Iarovame ana’ i Nebate nampanaña’e hakeo
Israeleo. 25 Nikinia aze amy zao t’i Pekà† ana’ i
Remalià‡, sorotà’e, le nanjevoñ’ aze e Somerone,
amy fitalakesañ’ abo’ i anjomba’ i mpanjakaiy
ao, rekets’ i Argobe§ naho i Ariè * vaho ondaty
limampolo nte-Gilade nindre ama’eo; vinono’e,
vaho nandimbe aze nifehe. 26 Aa naho o fitoloña’
i Pekaià ila’eo, o hene nanoe’eo, tsy fa sinokitse
amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka’ Israeleoy
hao?
27 Amy taom-paha-limampolo-ro’ ambi’ i
Azarià, mpanjaka’ Iehodày, le niorotse nifehe
e Israele e Somerone ao t’i Pekà ana’ i Remalià
vaho nifeleke roapolo taoñe. 28 Nanao haratiañe
am-pivazohoa’ IEHOVÀ, tsy nisitaha’e o tahi’
Iarovame ana’ i Nebate, nampanaña’e hakeo
Israeleo. 29 Tañ’ andro’ i Pekà mpanjaka’ Israele,
ty nanamea’ i Tiglate-pilèsere† mpanjaka’ i

* **15:22** Pekaià: i sinoka’ IEHOVÀ fihaino † **15:25** Pekà: fihaino misokake ‡ **15:25** Remalià: arova’ IEHOVÀ § **15:25** Argobe: tane hoba * **15:25** Ariè: liona: farasy jabajaba † **15:29** Tiglate-pilèsere: mpandrohy mpanese

Asore, le tinava'e t'Iione‡, i Abel-bete-maakà§,
Ianoà*, i Kedese†, i Kazore‡, i Gilade naho ze
hene tane Naftalý vaho nendese'e an-drohy
mb'e Asore añe. 30 Kinilili' i Hoseà§, ana' i
Elà* t'i Pekà, ana' i Remalià, le linafa'e naho
vinono'e vaho nandimbe aze nifehe amy taom-
paha-roapolo' Iotame ana' i Oziày. 31 Aa naho
o fitoloña' i Pekà ila'eo, o nanoe'eo, oniño t'ie
misokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka'
Israeleoy.
32 Amy tom-paharoe' i Pekà, ana' i Remalià,
mpanjaka' Israeley, te niorotse nifehe e Iehodà
t'Iotame ana' i Ozià. 33 Roapolo taoñe lime
amby re te niorotse nifeleke, le nifehe folo
taoñe eneñ' amby e Ierosalaime ao, Ierosoae†
ana' i Tsadoke, ty tahinan-drene'e. 34 Nanao
ty havantañañe am-pihaino' IEHOVÀ re, hene
norihe'e ty satan-drae'e Ozià. 35 Fe tsy nafahañe
añe o toets' aboo; mbe nanao soroñe naho
nañenga ey ondatio. Namboare'e ty lalambei'
ambone' i anjomba' IEHOVÀy. 36 Aa naho o
fitoloña' Iotame ila'eo, ze hene nanoe'e, tsy fa
sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka'
Iehodàoy hao? 37 Namototse nañirake i Re-
tsine‡ mpanjaka' i Arame naho i Pekà ana' i
Remalià, haname Iehodà t'IEHOVÀ henane zay.

‡ **15:29** Iione: heheke; fihaino; rano migoañe § **15:29** Abel-bete-maakà: fiandraza' i Bete: akiba, Maakà: tinindry; tsorodea; mireketse * **15:29** Ianoà: mitofa; mihenekeneke; mikinia † **15:29** kedese: fipalirañe ‡ **15:29** Kazore: Anjomba fatratse § **15:30** Hoseà: fandrombahañe * **15:30** Elà: kobay (hatae); haozarañe † **15:33** Ierosoae: ombelahy mavo; fanañañe; lova ‡ **15:37** Retsine: zoton-tro; ìrake

38 Nitrao-piròtse aman-droae’e t’Iotame le nalen-
tek’ aman-droae’e an-drova’ i Davide ao; vaho
nandimbe aze nifehe t’i Ahkaze§ ana’e.

16

1 Niorotse nifehe t’i Ahkaze ana’ Iotame mpan-
jaka’ Iehodà amy taom-paha-folo-fito’ ambi’ i
Pekà ana’ i Remaliày. 2 Roapolo taoñe ty Ahkaze
t’ie niorotse nifehe, le nifeleke folo taoñe eneñ’
amby e Ierosalaime ao; f’ie tsy nanahake i Da-
vide rae’e mpanao ty hiti’e am-pihaino’ IEHOVÀ
Andriananañahare’e. 3 Te mone nañavelo an-tsata
o mpanjaka’ Israeleo, mbore nampisorohe’e
añ’afo i ana-dahi’ey, ami’ty haloloa’ o kilakila
ondaty nandroaha’ IEHOVÀ aolo’ o ana’ Israeleoo.
4 Nanao soroñe naho nañenga amo toets’ aboo
re, naho amo haboañeo, le ambane’ ze atao
hatae mandrevake iaby.

5 Nionjomb’e Ierosalaime mb’eo amy zao t’i
Retsine mpanjaka’ i Arame, naho i Pekà ana’ i
Remalià mpanjaka’ Israele hialy; le narikatohe’
iareo t’i Ahkaze f’ie tsy nahagioke. 6 Nampoli’
i Retsine amy Arame henane zay t’i Elate*, le
rinoa’e boak’ Elate ao o nte-Iehodao naho nivo-
trake Elate o nte-Edomeo vaho nimoneñe ao pak’
androany. 7 Aa le nañitrike ìrak’ amy Tiglate-
pilesere mpanjaka’ i Asore re, nanao ty hoe;
Mpitoro’o naho ana’o raho, mionjona mb’ etoa
naho rombaho am-pitam-panjaka’ i Arame vaho
am-pitam-panjaka’ Israele, ie fa nitroatse amako.
8 Aa le rinambe’ i Ahkaze ty volafoty naho ty

§ **15:38** Ahkaze: mpandrambe; mpanañe * **16:6** Elate: haozarañe; kobay

volamena nizoeñe añ' anjomba' IEHOVÀ naho
am-pañajam-bara añ' anjombam-panjaka ao le
nampisangitrife'e ho ravoravo amy mpanjaka' i
Asorey añe. 9 Nañaoñe aze ty mpanjaka' i Asore
le nionjomb'e Damesèke mb'eo ty mpanjaka' i
Asore nitavañe naho nendese'e an-drohy mb'e
Kire† mb'eo ondati'eo vaho zinevo'e t'i Retsine.
10 Nimb'e Damesèke mb'eo t'i Ahkaze hifampi-
gaoñe amy Tiglate-pilesere mpanjaka' i Asore, le
niisa'e ty kitrely e Damesèk' ao; le nampihitrife' i
Ahkaze mpanjaka amy Oriià‡ mpisoroñe ty sare'
i kitreliy, naho ty vinta'e—ty fitseneañe aze iaby.
11 Aa le niranjie' i Oriià i kitreliy; i nañitrifa' i
Ahkaze mpanjaka ama'e boake Damesèk' añe ty
nitsenea' i Oriià mpisoroñe aze, vaho nimpoly
boake Damesèke t'i Ahkaze mpanjaka. 12 Aa ie
pok' eo boake Damesèke i mpanjakay, nizoe' i
mpanjakay i kitreliy; le nitotok' amy kitreliy i
mpanjakay vaho nañenga ama'e; 13 nemboha'e
i engan-koroa'ey, naho i engan-tsatrin' arofo'ey,
naho nadoa'e eo i enga ranoy, vaho nafitse'e
amy kitreliy ty lio' o engam-panintsiñañeo. 14 Le
navi'e boak' aolo' i anjombay i kitrely torisike
añatrefa' IEHOVÀy, ie boak' añivo' i kitreli'ey
naho i anjomba' IEHOVÀy, vaho napo'e avara' i
kitreli'ey eo. 15 Linili' i Ahkaze mpanjaka t'i Oriià
mpisoroñe, ami'ty hoe: Amy kitrely jabajabay ty
isoroñañe maraindraiñe naho i enga-mahakama
harivay naho i fisoroña' i mpanjakaiy naho
i enga-mahakama'ey naho o fonga fisoroña'
ondati' i taneio naho o enga mahakama' iareoo

† 16:9 Kire; rova; kijoly; fifañaoñañe ‡ 16:10 Oriià: ndra Orià: failoko t'IEHOVÀ

naho o enga-rano' iareoo, le afitsezo ama'e iaby
ty lio' o soroñañe iabio naho ty lio' ze hene
engaeñe; fe ho ahy hañontaneako i kitrely
torisikey. 16 Aa le nanoe' i Oriià mpisoroñe iaby
ty nandilia' i Ahkaze mpanjaka aze. 17 Tsinera' i
Ahkaze mpanjaka ty lifi' o kalesio, le nakatra'e
o kovetao; le nazotso'e boak' amo añombe-
torisike ambane'eo i sajoa-beiy vaho napo'e
ambone vato linamake eo. 18 Le nafaha'e amy
anjomba' IEHOVÀy i lampalampa niranjieñe amy
anjombay ho amo SABATAO naho i fimoahañe
mb' añ' anjombam-panjaka alafe'ey, ty amy
mpanjaka' i Asorey. 19 Aa naho o fitoloña'
i Ahkaze ila'e nanoe'eo, tsy fa sinokitse amy
bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy hao?
20 Le nitrao-piròtse aman-droae'e t'i Ahkaze
naho nalenteke aman-droae'e an-drova' i Davide
ao vaho nandimbe aze nifehe t'i Kezkià§ ana'e.

17

1 An-taom-paha folo-ro' ambi' i Ahkaze mpan-
jaka' Iehodày ty niorota' i Hosea ana' i Elà nifehe
Israele e Somerone ao sive taoñe. 2 Le nanoe'e
haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ, f'ie tsy nana-
hake o mpanjaka' Israele taolo'eo. 3 Nionjomb'
ama'e mb'eo t'i Salmanesere* mpanjaka' i Asore;
le ninjare mpitoro'e t'i Hosea vaho nandroroñe
ama'e. 4 Fe nahaoniñe kilily amy Hosea ty
mpanjaka' i Asore, amy te nañitrifa'e ìrake t'i
So†, mpanjaka' i Mitsraime vaho tsy ninday

§ **16:20** Kezkià: haozara' IEHOVÀ * **17:3** Salmanesere: mirohy; fonitse; avake † **17:4** So: fañaranañe; lamba marerarera

rorotse amy mpanjaka' i Asorey manahake ty
lili'e boa-taoñe; aa le narindri'e an-drohy am-
porozò ao. 5 Nionjomb'eo nanitsike i tane iabiy
ty mpanjaka' i Asore le nigodañe mb'e Somerone
vaho niarikatok' aze telo taoñe. 6 Amy taom-
paha sive' i Hoseay, le naname i Somerone ty
mpanjaka' i Asore vaho nendese'e mb'e Asore
mb' eo t'Israele le napo'e e Kalake‡ vaho e
Kabore§ marine ty rano Gozane* an-drova' o nte-
Madaio† añe.
7 Toly amy zao ty hakeo' o ana' Israeleo
amy IEHOVÀ Andrianañahare' iareo, i nañakats'
iareo an-tane' Mitsraime boak' am-pità' i Parò
mpanjaka' i Mitsraimey, ie nañeveñe amo 'ndra-
hare ila'eo 8 naho nañavelo am-pañè' o ki-
lakila' ondaty rinoa' IEHOVÀ añatrefa' o ana'
Israeleoo vaho ty amo sata' o mpanjaka' Israeleo.
9 Nanoe' o ana' Israeleo am' IEHOVÀ Andri-
anañahare' iareo añ'etak' ao o tsy havokarañeo,
nandranjy toets' abo an-drova' iareo iaby, boak'
am-pitalakesañ' abo pak' an-drova mifahetse.
10 Naho najado' iareo amy ze atao haboañe naho
ambane' ze hatae mandrevake iaby o Aserào
naho o hazomangao; 11 le nañembok' ao mana-
hake o kilakila' ondaty sinoi' IEHOVÀ aolo' iareoo,
vaho nandranjy raha tsereheñe hampiviñetse
IEHOVÀ; 12 ie nitoroñe o hazomanga nafè' IEHOVÀ
am' iereoo ty hoe: Ko manao zao. 13 Mbore nan-
jehazehà' IEHOVÀ t'Israele naho Iehodà, añamo
mpitokio naho o mpioniñe iabio, ami'ty hoe:

‡ **17:6** Kalake: fandambañañe le anjara; mpireketse § **17:6** Kabore: mpandray * **17:6** Gozane: volonañondry; mpamahañe † **17:6** Meday: tane añivo

Iambohò o sata rati' areoo, naho ambeno o
fepèkoo naho o fañèko amy Hake liniliko an-
droae' areo vaho nampihitrifeko ama' areo
am-pità' o mpitoky mpitorokooy. 14 Fe tsy
hinao' iereo, te mone nampijiringàm-pititia,
manahake o fititian-droae' iareoo, ie mboe
lia'e tsy niato amy IEHOVÀ Andrianañahare'
iareo. 15 Natorifi' iereo o fañè'eo naho i
nifañinà'e aman-droae' iareoy naho o taroñe
nizehazehà'e am' iereoo; nañorike hakoahañe
iereo naho ninjare kòake, le nañorike o kilakila'
ndaty nañohoke iareoo; o nafanto' IEHOVÀ am'
iereoo te tsy itsikombeañe. 16 Nado' iareo
ze hene lili' IEHOVÀ Andrianañahare' iareo,
naho nampitranahe' iareo Aserà, naho bania
roe, naho nampitroatse hazomanga naho nita-
laho amy valobohòn-dindiñey, vaho nitoroñe i
Baale. 17 Nampirangae' iereo añ' afo o ana-dahy
naho anak' ampela' iareoo, naho nanikily vaho
namoreke, le nandeta-batañe hanao haloloañe
am-pivazohoa' IEHOVÀ hiviñera'e. 18 Aa le
niviñera' IEHOVÀ t'Israele vaho nafaha'e am-
pivazohoa'e; leo raike tsy napo'e naho tsy
i fifokoa' Iehodày avao. 19 Toe tsy nam-
bena' Iehoda ka o lili' IEHOVÀ Andrianañahare'
iareoo te mone nañavelo amo fañè' nitoloña'
Israeleo. 20 Fonga naforintse' IEHOVÀ ty tarira' Is-
raele, le nampisotrie'e naho natolo'e am-pitam-
pamaoke vaho nahifi'e boak' am-pivazohoa'e.
21 Rinia'e boak' añ' anjomba' i Davide ao
iereo; le nanoe' iereo mpanjaka t'Iarovame ana'
i Nebate, le nasinta' Iarovame tsy hañorike
IEHOVÀ t'Israele, ie nampanaña'e hakeo jaba-

jaba. 22 Fonga nañavelo amo tahi’ Iarovameo;
tsy nisitaha’ iareo; 23 ampara’ te nasinta’ IEHOVÀ
am-pivazohoa’e t’Israele, amy tsinara’e am-pità’
ze hene mpitoky mpitoro’ey. Aa le nasese an-
drohy boak’ an-tane’e ao t’Israele, mb’e Asore
añe am-para’ te henane.

24 Ninday ondaty boak’e Bavele naho Kote,
naho Avà, naho Kamate, naho Sefarvaine añe
ty mpanjaka’ i Asore, vaho navotra’e amo rova’
i Someroneo handimbe Israele; le nifanaña’
iareo t’i Somerone vaho nimoneñe amo rova’eo.
25 Ie namototse nimoneñe ao, naho mboe tsy
nañeveñe am’ IEHOVÀ, le nañiraha’ IEHOVÀ li-
ona nanjevoñe ty ila’e. 26 Aa le nanao ty
hoe amy mpanjaka’ i Asorey iereo: Tsy fohi’
ze kilakila ‘ndaty navì’o naho navotra’o amo
rova’ i Someroneo ty lilin’ Andrianañahare’ i
taney; toly ndra nañiraha’e liona, le inao, ie
tsy mahafohiñe o lilin’ Añahare’ i taneio ty
namonoa’ o lionao. 27 Le hoe ty nandilia’ i
mpanjaka’ i Asorey: Andeso mpisoroñe raike
hirik’ amo nasese’ areo boak’aoo; le ampom-
bao mb’eo himoneñe ao hañòke iareo ty lilin’
Andrianañahare’ i taney. 28 Aa le nimb’ eo ty
raik’ amo mpisoroñe nendeseñe boake Somero-
neo le nimoneñe e Betele ao, vaho nanare’e ty
hañeveñe am’ IEHOVÀ. 29 Fe fonga namboatse ty
‘ndrahare’e i fifeheañe rey, le napo’e amo toets’
abo rinanji’ o nte-Someroneoo, songa fifeheañe
an-drova nimoneña’e ao.

30 Namboare’ o nte-Baveleo ty Sokote-benote‡,

‡ **17:30** Sokote-benote: kijan-kakarapiloa’ i Bavele

naho namboare' o nte-Koseo t'i Nergale§, naho
namboare' o nte-Kamateo ty Asimae*; 31 naho
namboare' o nte-Avìo ty Nibkaze naho i Tartake
vaho sinodo' o nte-Sefarvaineo amy Adrameleke
naho i Anameleke, 'ndrahare' o nte-Sefarvaimeo,
añ'afo ao o ana' iareoo. 32 Mbore nañeveñe
amy IEHOVÀ, mbore noriza' iareo boak' am'
iareo ao ty mpisoron-toets' abo hitoloñe amo
kibohon-toets' aboo ho a iareo. 33 Nañondrañe
am' IEHOVÀ iereo mbore nitoroñe o 'ndrahare'
iareoo, ami'ty sata' o kilakila'ndaty nañakarañe
iareo boak' am-pandrohizañe añeo. 34 Mbe
mañorike ty sata' iareo taolo pak' androany, tsy
añeveña' iareo t'IEHOVÀ, tsy ambena' iareo o
fañè'eo naho o fepè'eo naho i Tsara'ey vaho
o fepètse linili' IEHOVÀ o ana' Iakobe nikan-
jie'e ty hoe Israeleoo; 35 ie nanoa' IEHOVÀ
fañina, vaho nafanto'e am'iereo ty hoe; Ko hem-
bañe amo 'ndrahare ila'eo, ko ibokobokoañe
ndra itoroñañe, ndra isoroñañe; 36 fa IEHOVÀ
nañakatse anahareo an-tane Mitsraime an-
kaozaran-dra'elahy naho am-pitàñe natorak-
itsi'e, Ie ty añeveña' areo, le Ie ty italahoa' areo
vaho Ie ty hisoroña' areo; 37 le o fañèo naho o
fepètseo naho i Hake vaho o lily sinoki'e ama'
areoo ro hambena' areo hanoeñe nainai'e; fa tsy
añeveñañe o 'ndrahare ila'eo; 38 le ko haliño
i fañina nanoeko ama' areoy; vaho ko hem-
bañe amo 'ndrahare ila'eo; 39 IEHOVÀ Andria-
nañahare' areo avao ty añeveña' areo; le Ie ty
hamotsotse anahareo am-pità' o fonga rafelahio.

§ **17:30** Nergale: fanalolahy: 'ndraharen-Kose * **17:30** Asimae: hakeo; 'ndraharen-Kamate

40 F'ie tsy nañaoñe, te mone nanao ty nahazatse.
41 Aa le nañeveñe am' IEHOVÀ o fifeheañeo
mbore nitoroñe o hazomanga' iareoo; orihe' o
ana'eo naho o anan' ana'eo ty satan-droae' iareo
pak'androany.

18

1 Ie tan-taom-paha-telo' i Hosea, ana' i Elà
mpanjaka' Israele, le niorotse nifehe t'i Kezkià,
ana' i Ahkaze, mpanjaka' Iehodà. 2 Roapolo
toañe lime amby re te niorotse nifehe; le nifeleke
roapolo taoñe sive' amby e Ierosalaime. I Abý*,
ana' i Zakarià† ty tahinan-drene'e. 3 Nanao ty
havantañañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re, mana-
hake ze hene satan-drae'e Davide. 4 Nafaha'e o
toets' aboo naho dinemo'e o hazomangao, naho
finira'e o Aserào, vaho finorefore'e i mereñe
torisike niranjie' i Mosèy; amy te nañembok'
ama'e o ana' Israeleo ampara' i andro zay, le ni-
tokaveñe ty hoe Nekostane‡. 5 Niatoa'e t'IEHOVÀ
Andriananañahare' Israele; kanao tsy amo hene'
mpanjaka' Iehodao naho amo taolo'eo ty nana-
hak' aze. 6 Nitambozore'e t'IEHOVÀ, le tsy
nenga'e ty fañorihañe aze, fa nambena'e o lili'e
linili' IEHOVÀ i Mosèo. 7 Nindre ama'e t'IEHOVÀ, le
niraorao re ndra aia' aia ty nomba'e; niolà'e ty
mpanjaka' i Asore le tsy nitoroñe'e. 8 Zinevo'e
o nte-Pelistio pak' Azà naho o mañohok' azeo;
boak' am-pitalakesañ' abo pak' an-drova miki-
joly.

* **18:2** Abý: raeko † **18:2** Zakarià: nahatiahy t'i Andri-
anañahare ‡ **18:4** Nekostane: raha torisike tsy jefa'e

9 Ie amy taom-paha-efa' i Kezkià mpanjakay,
naho ty taom-paha' fito i Hosea, ana' i Elà
mpanjaka' Israele te nionjomb'e Somerone t'i
Salmanesere mpanjaka' i Asore, nañarikatok'
aze. 10 Nahamodo telo taoñe iereo vaho na-
harambe aze; amy taom-paha' ene' i Kezkia
naho ty taom-paha sive' i Hosea mpanjaka'
Israele, ty nitavaneñe i Somerone. 11 Nasese' ty
mpanjaka' i Asore mb'e Asore mb'eo t'Israele,
vaho napò'e e Kalà añe naho añ' olo' i Kabore,
saka' i Gozane, vaho amo rova nte Medaio;
12 amy t'ie tsy nañaoñe ty fiarañanaña' IEHOVÀ
Andrianañahare' iareo, te mone nivalik' amy
fañina'ey naho ze he'e nandilia' i Mosè mpitoro'
IEHOVÀ; tsy jinanji' iareo tsy nanoe' iereo. 13 Amy
taom-paha folo-efats'ambi' i Kezkiày, le nion-
jomb' amo rova-fatrats' Iehodao t'i Sankeribe§
mpanjaka' i Asore vaho rinambe'e. 14 Le nampi-
hitrik' amy mpanjaka' i Asore e Lakisey t'i
Kezkia mpanjaka' Iehoda nanao ty hoe: Nandi-
latse raho, miengà ahy, le ho vaveko ze hapò'o
amako. Le sinaze' i mpanjaka' i Asorey volafoty
telon-jato talenta naho volamena telopolo talenta
t'i Kezkià mpanjaka' Iehodà. 15 Fonga natolo'
i Kezkià aze ze volafoty nizoeñe añ' anjomba'
IEHOVÀ naho am-pañajàm-bara añ'anjombam-
panjaka ao. 16 Tinampa' i Kezkia amy zao ty
volamena an-dalambein' anjomba' IEHOVÀ naho
boak' amo tokonañe nipakore' i Kezkia mpan-
jakao; vaho natolo'e amy mpanjaka' i Asorey.
17 Nirahe' i mpanjaka' i Asorey boak'e Lakise

§ **18:13** Sankeribe: mandrotsake

mb'amy Kezkia mpanjaka e Ierosalaime mb'eo
t'i Tartane* naho i Rabsarise†, vaho i Rabsakè‡,
reketse lahin-defo tsifotofoto. Nionjomb' eo
iereo naho nivotrake e Ierosalaime, ie pok'eo
le nimb'an-talahan' antara ambone an-dala' i
tondam-panasay mb'eo vaho nijohañe ey. 18 Ie
kinanji' iareo i mpanjakay le niakatse mb' am'
iereo mb'eo t'i Eliakime§ ana' i Kilkià*, mpifehe
o añ' anjombao naho i Sebnà† mpanokitse vaho
Ioà‡ ana' i Asafe§ mpamolily. 19 Le hoe t'i
Rabsakè am' iereo: Ano ty hoe t'i Kezkià: Hoe
i mpanjaka ra'elahy mpifehe' i Asorey: Ino ze
o fiatoañe iatoa'o zao? 20 Atao'o te fanoroañe
naho haozarañe ente-mialy hao ty fivolan-tsoñy?
Ia arè ty iatoa'o, te ihe niola amako? 21 Inao hey,
te niatoa'o i fitoñom-bararata dinemokey, i Mit-
sraime; ie iatoa' ondaty le ho voa ty taña'e, toe
hitomboha'e; zay t'i Parò mpanjaka' i Mitsraime
amy ze hene miato ama'e. 22 Fe naho anoa'areo
ty hoe: Iatoa'ay t'IEHOVÀ Andriananañahare'ay;
Tsy Ie hao ty nañafaha' i Kezkia o toets-abo'eo
naho o kitreli'eo, vaho nanao ty hoe am' Iehodà
naho am' Ierosalaime: Mitalahoa añatrefa' ty
kitrely e Ierosalaime toy? 23 Aa ehe, ano parè
amy talèko mpanjaka' i Asorey; fa hatoloko azo
ty soavala ro' arivo naho mahatongoa mpinin-
gitse ama'e rehe. 24 Aa vaho akore ty hampi-

* **18:17** Tartane: zeneraly; mpifehe bey † **18:17** Rab'sarise: mpifehe o mpiatrakeo ‡ **18:17** Rab'sakè: mpitam-pitovi' i roandriañey § **18:18** Eliakime: fiheren-ko velon' Añahare * **18:18** Kilkià: anjarako t'i Andriananañahare † **18:18** Sebnà: ty mitofa; ty mirohy ‡ **18:18** Ioà: filongoañe; rahalahi' IEHOVÀ § **18:18** Asafe: mpanontoñe

toliha'o ty laharam-pifehe' i faragidrom-pitoron-
talèkoy? vaho iatoa'o t'i Mitsraime hahazoa'o
sarete naho mpiningitse! 25 Atao'o te tsy amako
hao t'IEHOVÀ, zaho nionjom-b'an-toetse toy han-
drotsake aze? Nanao ty hoe amako t'IEHOVÀ:
Tameo i taney vaho rotsaho. 26 Aa le hoe t'i
Eliakime ana' i Kilkià naho i Sebnà vaho Ioà
amy Rab' sakè: Ehe, misaontsia amo mpitoro'oo
an-tsaontsi' i Arame fa fohi'ay, le ko misaontsy
an-tsaontsi' o nte-Iehodao an-dravembia' ondaty
ambone' o kijolio eio. 27 Fe hoe ty nanoa'
Rab'sakè, Nañirak' ahy homb' amy talè'oy naho
ama' areo hivolañako o entañe zao, fa tsy
amo mitobok' amo kijolioo ka? hahafitraofa'
iareo filintseñe ty fiamonto'e naho finoñe ty
arirano'e? 28 Niongak' amy zao t'i Rab'sakè,
nipazake ty hoe an-tsaontsi' Iehoda: Janjiño ty
enta' i mpanjaka ra'elahy, mpifehe' i Asorey.
29 Hoe i mpanjakay: Ko enga' areo hamañahy
anahareo t'i Kezkia. Fa tsy ho lefe'e ty hamo-
tsotse anahareo am-pità'e. 30 Le ko enga' areo
t'i Kezkia hampiato anahareo am' IEHOVÀ, ami'ty
hoe: Toe handrombak' antika t'IEHOVÀ, vaho tsy
hatolotse am-pitàm-panjaka' i Asore ty rova toy.
31 Ko janjiñeñe t'i Kezkia; fa hoe ty mpanjaka'
i Asore: Mifampilongoa amako, le miavota
mb'amako; le songa hikama amy vahe'ey, naho
amy sakoa'ey vaho sindre hitohoke an-dranon-
kadaha'e; 32 ampara' te homb'eo raho hanese
anahareo mb'an-tane manahake ty anahareo,
tanen-tsako naho divay, tane ama' mofo naho
tanem-bahe, tanen-katae olive naho tantele, soa
t'ie ho veloñe fa tsy hihomake; le ko haoñe'

areo t'i Kezkià, ie sigihe'e ami'ty hoe: Ho hahà'
IEHOVÀ tika. 33 Aa vaho eo hao ty 'ndraharen-
kilakila' ndatio nahavotsotse ty tane'e am-pitàm-
panjaka' i Asore? 34 Aia o 'ndrahare' i Kamate
naho i Arpadeo*? aia o 'ndrahare' i Sefarvaime
naho i Henà† vaho Ivào‡? Nahahaha' iereo an-
tañako hao ty Somerone? 35 Ia amo fonga 'ndra-
hare' o fifelehañeo ty nahavotsotse i borizà'ey
an-tañako? te hahafañaha' IEHOVÀ an-tañako
t'Ierosalaime? 36 Fe nianjiñe avao ondatio, leo
volañe raike tsy natoi' iareo ami'ty nandilia' i
mpanjakay ty hoe: Ko manoiñe aze. 37 Nimb'
amy Kezkià mb'eo an-tsiky riniatse t'i Eliakime,
ana' i Kilkià, mpifehe' i anjombay naho i Sebna
mpanokitsey vaho Ioà mpamoliliy nitalily i enta'
i Rab'sakèy.

19

1 Ie jinanji' i Kezkià zay, le rinia'e o
saro'eo naho nisikin-gony vaho nizilik' añ' an-
jomba'IEHOVÀ ao. 2 Nampihitrife'e mb'am' Ie-
saià, mpitoky, ana' i Amotse, mb'eo t'i Eliakime
mpiaolo' i anjombay, naho i Sebnà mpanokitse,
vaho o androanavim-pisoroñeo songa nisaron-
gony, 3 ninday ama'e ty hoe: Hoe t'i Kezkià:
Andron-kankàñe naho trevoke vaho teratera ty
andro toy, fa an-titotse te hisamake o ajajao
fe po-haozarañe. 4 Hera, ho janjiñe' IEHOVÀ
Andrianañahare'o i enta' i Rab'sakè nahitri' i

* 18:34 Arpade: hazava-pijebañañe; rova fatratse † 18:34
Henà: mitsobore ‡ 18:34 Ivà: rotsake; nianto

mpanjaka' i Asore, talè'eiy, nanigike an' An-
driananañahare veloñe, hitrevoha' IEHOVÀ Andri-
anañahare'o o fivolañe jinanji'eo; le ihalalio i
sehanga'ey. 5 Aa le nimb' am' Iesaià mb'eo i
mpitoro' i Kezkià rey. 6 Le hoe t'Iesaià tama'e:
Zao ty ho saontsie' areo amy talè' areoy: Hoe
ty tsinara' IEHOVÀ: Ko hembañ' amo volañe
jinanji'oo, o niteraterà' o mpitoro' i mpanjaka'
i Asoreio ahikoo. 7 Oniño t'ie ho fañahieko
hijanjiña'e tolom-boetse naho himpoly mb'an-
tane'e añe vaho hampikorovoheko am-pibara
an-tane'e ao.

8 Nibalik' amy zao t'i Rab'sakè, le zoe'e
nialy amy Libnà* ty mpanjaka' i Asore; toe
jinanji'e ty fienga'e i Lakise, 9 ie jinanjiñe
ty amy Tir'hakà† mpanjaka' i Kose ty hoe:
Ingo fa niavota'e hialy, aa le nañitrife'e ìrake
indraike t'i Kezkià nanao ty hoe: 10 Ty hoe ty
ho enta'o my Kezkià, mpanjaka' Iehodà: Ko
ado'o hamañahy azo i Andriananañahare iatoa'oy,
hanao ty hoe; Tsy hatolotse am-pità' i mpan-
jaka' i Asorey t'Ierosalaime. 11 Toe jinanji'o i
nanoem-panjaka' i Asore ze hene fifeheañey—
fonga nimongore'e; aa vaho havotsotse rehe?
12 Hera namotsotse o nandrotsahan-droaekoo o
'ndraharem-pifeheañeo, i Gozane, i Karane, i
Retsefe, vaho o ana' i Edene nte Telasàreo?
13 Aia ty mpanjaka' i Kamate, ty mpanjaka' i
Arpade, ty mpanjaka' i rova' i Sefarvainey, ty
a i Hena, naho Ivà? 14 Rinambe' i Kezkià i
taratasy boak' am-pità' i ìrake reiy, le vinaki'e;

---

* **19:8** Libnà: hafotiañe † **19:9** Tir'hakà; mpandohy, mpitsikarake

le nionjoñe mb' añ'anjomba' IEHOVÀ mb'eo t'i
Kezkià, vaho vinela'e añatrefa' IEHOVÀ. 15 Le
nihalaly amy IEHOVÀ t'i Kezkià ami'ty hoe: O ry
IEHOVÀ, Andrianañahare' Israele, mpiambesatse
añivo' o keròbeo, Ihe ro Andrianañahare, Ihe
avao, amy ze kila fifehea' ty tane toy; Ihe
ty namboatse i likerañey naho ty tane toy.
16 Manokilaña ravembia ry IEHOVÀ le janjiño,
manokafa fihaino ry IEHOVÀ le vazohò, vaho
haoño o enta' i Senakeribe nahitri'e hitera-
tera i Andrianañahare veloñeio. 17 Vata'e to,
ry IEHOVÀ te nampangoakoahe' o mpanjaka' i
Asoreo o fifeheañeo naho o tane'eo; 18 naho
nafetsa' iareo añ'afo ao o 'ndrahare' iareoo (o
tsy Andriañaharéo, fa satam-pità' ondaty, hatae
naho vato) vaho rinotsa' iereo. 19 Ie amy zao,
ry IEHOVÀ Andrianañahare'ay, Ehe rombaho am-
pità'e zahay hahafohina' ze hene fifehea' ty tane
toy te Ihe ry IEHOVÀ ro Andrianañahare, Ihe
avao.

20 Nahitri' Iesaià, ana' i Amotse amy Kezkià,
ty hoe: Hoe t'IEHOVÀ Andrianañahare' Israele:
Kanao nihalalia'o amako i Senakeribe mpanjaka'
i Asorey, le tsinanoko. 21 Hoe ty tsara nafè'
IEHOVÀ ama'e: Malaim-bintañe azo ty anak'
ampela' i Tsione naho itohafa'e an-tìtse; mikofi-
doha ama'o ty anak' ampela' Ierosalaime. 22 Ia ty
ninjè'o naho nonjira'o? Ia o nipoñafa'o feo naho
niandrandrà'o maso am-pirengevohañeo ha-
tretrè'o i Masi' Israeley! 23 O ìra'oo ty nañinjea'o
i Talè naho nanao ty hoe, Amo saretekoo ty
añamboneako andigiligi' o haboañeo, pak'an-
tsifitsifi' i Lebanone añe; firaeko ty abo amo
mendorave'eo, ty soa fijoboñe amo talì'eo; izil-

ihako i fipalira'e lavitse ama'ey, i ala'e loho
matahetsey. 24 Nihaly vovon-draho naho ninon-
dranon' ambahiny, vaho nimaiheko an-dela-
tomboko o hene saka' i Mitsraimeo. 25 Tsy
jinanji'o hao? fa haehae te nanoeko? sinafiriko
taolo añe, naho nampifetsahako henanekeo, eka
fa fonitse, te havali'o ho votrem-piantoañe o
rova fatratseo, 26 le salatse naho malovilovy o
mpimone'e nitomoreñeo, ie hoe rongoñe an-
kivok' ao naho ahetse maindoñe, manahake ty
boka ambone' kivoho eo vaho ampemba pikole'e
ie mbe tsy bey. 27 Fe apotako ty fiongaha'o
naho ty fitoboha'o, ty fiakara'o naho ty fizil-
iha'o vaho o fitroña'o amakoo. 28 Aa kanao
itreña'o, vaho niheo an-tsofiko ao ty fitoabora'o,
le hatsatoko an-doak' oro'o ao ty porengoko
naho ami'ty montsili'o ao ty laboridiko; vaho
hampipolieko amy lalañe nimba'o mb' etoiy.
29 Inao ty ho viloñe hahafohina' areo zay: Ho
kamae' areo ze mitiry ho asa'e ami'ty taoñe toy,
le ze mijirik' ama'e ami'ty taom-paha roe; le
mitongisa ami'ty taom-pahatelo, mambolea an-
tanem-bahe vaho kamao o voa'eo. 30 Mbe hama-
hatse mañambane naho hamoa mañambone ty
sehangan' anjomba' Iehoda; 31 fa hiavotse am'
Ierosalaime ty sengaha'e, naho boak' ankaboa' i
Tsione ao o nahafipoliotseo. Hanoe' ty fahim-
baña' IEHOVÀ' i Màroy zay. 32 Aa le hoe ty
tsara' IEHOVÀ amy mpanjaka' i Asorey: T'ie tsy
himoak' an-drova atoy, tsy hañiririña'e ana-pale,
tsy hiheova'e aolo'e ey reketse fikalañe, vaho
tsy haobo'e ama'e ty tambohom-panameañe.
33 Amy lalañe nigodaña'e mb' etoa ty himpolia'e

añe fa tsy hifoak' ami' ty rova toy, hoe t'IEHOVÀ.
34 Toe harovako ty rova toy, ho rombaheko ho
Ahiko naho ho a i Davide mpitoroko. 35 Ie amy
haleñey, nimb'eo ty anjeli' IEHOVÀ nanjevoñe
ty rai-hetse-tsi-valo-ale-tsi-lime-arivo an-tobe' o
nte-Asoreo. Ie mañampitso ondatio le nizoeñe
t'ie fonga lolo. 36 Nienga amy zao t'i Senakeribe,
mpanjaka' i Asore, nimpoly, vaho nimoneñe e
Nineve ao. 37 Ie nitalaho añ' anjomba' i Nisroke,
'ndrahare'e ao, le nanjevoñe aze am-pibara ty
ana'e Adrameleke naho i Saretsere vaho nipoli-
titse mb'an-tane Ararate añe. Nandimbe aze t'i
Esarsadone, ana'e.

20

1 Ie amy andro rezay, natindry fa heta'e t'i
Kezkià, le nimb' ama'e mb'eo t'Iesaià, ana'
i Amotse, le nanoe'e ty hoe: Hoe ty nafè'
IEHOVÀ: Hajario ty anjomba'o fa hihomake, tsy
ho veloñe. 2 Nampitolihe'e mb'an-drindriñe ty
añ'ambone'e, vaho nihalaly amy IEHOVÀ ami'ty
hoe. 3 Midrakadrakak' ama'o ry IEHOVÀ, tiahio
hey t'ie nañavelo añ' atrefa'o an-kavañonañe
naho an-troke vantañe vaho nanao ty hasoa
am-pivazohoa'o. Le nangololoike ty rovetse
t'i Kezkià. 4 Aa ie mbe tsy anteñateña' i
kiririsay t'Iesaià, le niheo ama'e ty tsara' IEHOVÀ,
ami'ty hoe: 5 Mibaliha indraike le saontsio t'i
Kezkià mpifehe ondatikoo, Hoe ty nafè' IEHOVÀ,
Andrianañahare' i Davide rae'o, Tsinanoko i
halali'oy, fa nitreako o ranom-pihaino'oo, inao
te ho jangañeko, Mionjona mb' añanjomba'
IEHOVÀ mb'eo ami'ty andro fahatelo. 6 Le

ho tovoñako taoñe folo-lime amby o andro'oo
naho havotsoko am-pità' i mpanjaka' i Asorey,
ihe naho ty rova toy, vaho harovako ho Ahy
naho ho a i Davide, mpitorokoy, ty rova toy.
7 Le hoe t'Iesaià, Angalao garaton-tsakoa. Aa
le nangalake le nabatra' iereo amy honay le
nisotrake re. 8 Le hoe t'i Kezkià am' Iesaià,
Ino ty ho viloñe te hampijangañe ahy t'IEHOVÀ,
naho himoak' añ' anjomba' IEHOVÀ ao raho te
herone? 9 Le hoe t'Iesaià, Zao ty viloñe ho azo'o
am' IEHOVÀ, te hanoe' IEHOVÀ i tsinara'ey: ke
hionjo miaolo fange'e folo i talinjoy, he hibalike
fange folo, akore? 10 Le hoe ty natoi' i Kezkià,
Raha maivañe ty hizotsoa' i talinjoy fange'e folo:
Aiy! ampibaliho fange folo i talinjoy. 11 Aa le
kinanji' Iesaià t'IEHOVÀ, le nahere'e ami' ty fange
folo nizotsoa'e amy tarehem-pamatarañ' andro i
Ahkazeo i talinjoy.

12 Ie henane zay, nañitrike taratasy naho ra-
voravo amy Kezkià t'i Berodake-baladàne, ana'
i Baladane, mpanjaka' i Bavele; fa jinanji'e te
natindry t'i Kezkià. 13 Nihaoñe' i Kezkià iereo, le
fonga nitoroa'e o am-pañajam-bara'eo, o volafo-
tio, naho o volamenao, naho o raha mafirio, naho
o solike sarotseo naho i anjombam-pikalaña'ey,
vaho ze nitendrek' am-panontonam-bara'e ao;
ndra loli'e amy anjomba'ey tsy napo'e, ndra amy
fifehea'e iabiy, ze tsy natoro' i Kezkià iareo.
14 Pok' amy mpanjakay amy zao t'Iesaià mpitoky,
le nanoa'e ty hoe: Ino ty enta' indaty rey, naho
boak' aia iereo te nivotrak' ama'o? Le hoe t'i
Kezkià, toe boake tsietoitane añe iereo, hirike
Bavele ao. 15 Le hoe re: Ino ty nioni' iereo

añ’anjomba’o ao? Le hoe ty natoi’ i Kezkià, Hene
niisa’ iereo ze an-trañoko ao, tsy eo ty napoko tsy
natoroko. 16 Le hoe t’Iesaià amy Kezkià, Janjiño
ty tsara’ IEHOVÀ. 17 Inao! ho avy ty andro te fonga
hendeseñe mb’e Bavele mb’eo o añ’ anjomba’oo,
naho ze vinandron-droae’o pak’ androany; tsy
eo ty hapoke, hoe t’IEHOVÀ. 18 Le haneseañe
añe o tariratse hiboak’ ama’oo, o hasama’oo,
ho mpiatrak’ añ’ anjombam-panjaka’ i Bavele
ao. 19 Le hoe t’i Kezkià am’ Iesaià, Soa i tsara’
IEHOVÀ tinaro’oy. Ie natao’e ty hoe: Aa tsy ho
soa zay! te fierañerañañe naho hatò ty ho amo
androkoo? 20 Aa naho o fitoloña’ i Kezkià ila’eo,
i haozara’ey, vaho ie namboatse ty antara naho
zoho nampom-ba’e rano mb’ an-drova ao; tsy
misokitse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka’
Iehodaoy hao? 21 Nitrao-piròtse aman-droae’e t’i
Kezkià; nandimbe aze nifehe t’i Menasè, ana’e.

21

1 Folo-tao-ro’amby t’i Menasè te namototse
nifeleke vaho nifehe limampolo-taoñe lime
amby e Ierosalaime ao; i Kefezobà ty tahinan-
drene’e. 2 Nanao haratiañe am-pivazohoa’
IEHOVÀ re, manahake ty haloloa’ o kilakila’ on-
daty rinoa’ IEHOVÀ aolo’ o ana’ Israeleoo. 3 Amy
te namboare’e indraike o toets’ abo rinotsan-
drae’e Kezkiào; le nampitroare’e kitrely t’i
Baale, naho nandranjie’e hazomanga mana-
hake ty nanoe’ i Akabe mpanjaka’ Israele; le
fonga nitalahoa’e o valobohòn-dikerañeo vaho
nitoroña’e. 4 Nandranjie’e kitrely añ’anjomba’
IEHOVÀ, ie nanoe’ IEHOVÀ ty hoe: E Ierosalaime

ao ty hampipohako ty añarako. 5 Namboara'e
kitrely i valobohòn-dikerañe iabiy, an-kiririsa
roe' i anjomba' IEHOVÀ eo. 6 Nampirangae'e
añ'afo i ana-dahi'ey, naho nañorik' andro, naho
namoreke, naho nitrobo angatse vaho nitoloñe
amo jinio; halò-tsereke ty nanoe'e am-piva-
zohoa' IEHOVÀ eo, hiviñera'e. 7 Natroa'e i
hazomanga rinanji'e ho a i Aseràỳ, amy an-
jomba nanoe' IEHOVÀ amy Davide naho amy
Selomò, ana'ey, ty hoe, Ami'ty anjomba toy
naho e Ierosalaime jinoboko amo hene fifokoa'
Israeleo ty hampipohako ty añarako ho nainai'e
donia; 8 le tsy hampirerererèko hienga i tane
natoloko an-droae' iareoy o fandia' Israeleo
naho ambena' iareo hanoeñe ze hene nandiliako
vaho i Hake iaby linili' i Mosè mpitorokoy.
9 F'ie tsy hinao' iereo, le tinao' i Menasè hanao
haloloañe mandikoatse o fifeheañe rinotsa'
IEHOVÀ añatrefa' o ana' Israeleoo. 10 Le nitsara
añamo mpitoky mpitoro'eo t'IEHOVÀ, nanao ty
hoe, 11 Kanao nanoe' i Menasè o haloloañe
zao naho nitolon-katserehañe mandikoatse ty
nanoe' o nte-Amore taolo'eo vaho nampanaña'e
tahiñe Iehoda amo hazomanga'eo; 12 le hoe
ty nafè' IEHOVÀ, Andriananañahare Israele, Akore
ty hankàñe hafetsako am' Ierosalaime naho
am' Iehodà kanao hiñiñiñiñe an-dravembia'e
roe ze mahajanjiñe. 13 Ho kazazaheko am'
Ierosalaime ty tali' i Somerone naho ty vato-
polòmbi' ty anjomba' i Akabe, vaho ho faopao-
heko manahake ty famaoha' ondaty ty finga'e
t'Ierosalaime, ie faopaohe'e naho ababo'e. 14 Le
haforintseko ty sehanga' i lovakoy, naho ha-

toloko ampità' o rafelahi' iareoo; vaho ho
fitsindrohañe naho fikopaha' o fonga rafe-
lahi'eo, 15 ty amo haratiañe nanoe' iereo am-
pahatreavakoo, ie nikaike ty habosehako boak'
amy andro niavotan-droae' iareo i Mitsraimey
pak' androany. 16 Mbore nampidoandoan-dio
maliñe t'i Menasè ampara' te natsafe'e boak'
an-tsarira'e pak'an-tondohà'e t'Ierosalaime, ho
tovo' ty hakeo'e nampanaña'e tahiñe t'Iehodà, i
nanoa'e haloloañe am-pivazohoa' IEHOVÀy. 17 Aa
naho o fitoloña' i Menasè ila'eo, o nanoe'e
iabio vaho i hakeo nanoe'ey, tsy fa sinok-
itse amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Ieho-
daoy hao? 18 Nitrao-piròtse aman-droae'e t'i
Menasè, naho nalentek' an-kiririsan' anjomba'e
an-golobo' i Ozià ao, vaho nandimbe aze nifehe
t'i Amone ana'e. 19 Roapolo-taoñe ro' amby
t'i Amone te niorotse nifeleke, vaho nifehe
roe toañe e Ierosalaime ao. I Mesoleme-
tee, ana' i Karotse nte-Iotebà, ty tahinan-
drene'e. 20 Nanao haratiañe ampivazohoa'
IEHOVÀ re manahake i Menasè rae'ey. 21 Le
fonga nañaveloa'e ty fañaveloan-drae'e, naho
nitoroñe o hazomanga nitoroñen-drae'eo vaho
nitalahoa'e. 22 Naforintse'e t'IEHOVÀ Andri-
anañaharen-droae'e vaho tsy nañaveloe'e ty
lala' IEHOVÀ. 23 Nikililia' o mpitoro' i Amoneo
vaho zinevo' iareo añ'anjomba'e ao. 24 Vinono'
ondati' i taneio amy zao ondaty nikinia i Amone
mpanjakao le nanoe' ondati' i taneio mpanjaka
t'Iosia, ana'e, handimbe aze. 25 Aa naho o
fitoloñañe nanoe' i Amone ila'eo, tsy fa sinokits'
amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy

hao? 26 Nalentek’ an-kibori’e an-golobo’ i Ozà ao
re vaho nandimbe aze nifehe t’Iosià* ana’e.

22

1 Valo taoñe t’Iosià te namototse nifeleke,
vaho nifehe telopolo taoñe raik’ amby e Ieros-
alaime ao. Iedidae*, anak’ ampela’ i Adaià†
nte-Bots’kate‡, ty tahinan-drene’e. 2 Nanao soa
am-pivazohoa’ IEHOVÀ re naho nañavelo an-
tsata’ i Davide rae’e vaho tsy nitsile mb’an-
kavana ndra mb’ankavia. 3 Ie amy taom-
paha-folo-valo-ambi’ Iosià mpanjakay, le nampi-
hitrife’ i mpanjakay t’i Safane§, ana’ i Atsaliaho*
ana’ i Mesolame† mpanokitse mb’ añ’ anjomba’
IEHOVÀ mb’eo, ami’ty hoe: 4 Akia mb’amy
Kilkià‡ mpisoroñe hamolily o volafoty fa nasese
añ’anjomba’ IEHOVÀo, o natonto’ o mpañambin-
dalambeio am’ ondatioo; 5 le ampanesefo am-
pità’ o mpanao i fitoloñañeio, amo mpisary i an-
jomba’ IEHOVÀio; le hatolo’ iereo amo mpifane-
hak’ añ’ anjomba’ IEHOVÀo hamboareñe o vaki-
vaky amy anjombaio; 6 amo mpandranjio, naho
amo mpamboatseo naho amo mpandranjy vatoo
naho hiviliañe hatae naho vato pinèke hampi-
somontieñe i anjombay, 7 vaho tsy ampivolilieñe
o tolorañe i drala am-pitañeio, amy te matoe ty
fitoloña’ iareo. 8 Le hoe t’i Kilkià, mpisoroñe,

* 21:26 Iosià: ty afo’ IEHOVÀ * 22:1 Iedidà: ikokoañe
† 22:1 Adaià: ty valolombelo’ IEHOVÀ ‡ 22:1 Bots’kate:
tambohomboho an-tane mira § 22:3 Safane: bitro; valavo;
soñi’ iareo * 22:3 Atsaliaho: marine IEHOVÀ † 22:3
Mesolame: Mpiama’e; mpampilongo; ; ‡ 22:4 Kilkià: anjarako
t’i Andrianañahare

amy Safane, mpanokitse; Nitreako añ' anjomba'
IEHOVÀ ao ty boke Hake. Le natolo' i Kilkià amy
Safane, vaho vinaki'e. 9 Nimb' amy mpanjakay
mb'eo t'i Safane mpanokitse vaho nahere'e amy
mpanjakay ty saontsy manao ty hoe: Fa natonto'
o mpitoroñeo o drala niisak' añ' anjombao vaho
natolo' iereo am-pità' o mpitoloñe misary ty
anjomba' IEHOVÀO; 10 le tinaro' i Safane amy
mpanjakay ty hoe: Nanese boke amako t'i Kilkia
mpisoroñe. Aa le nivakie' i Safane añatrefa' i
mpanjakay.
11 Ie jinanji' i mpanjakay ty enta' i boke Hakey,
le rinia'e o saro'eo; 12 le linili' i mpanjakay
t'i Kilkia mpisoroñe, naho i Akikame§, ana'
i Safane naho i Akbore* ana' i Mikaià† naho
i Safane mpanokitse vaho i Asaià‡ mpitoro'
i mpanjakay ami'ty hoe: 13 Akia, añontaneo
am'IEHOVÀ ho ahy naho ondatio naho Iehoda
iaby o tsara' i boke nioniñeio, fa akore ty
haviñera' IEHOVÀ misolebotse amantika, ie tsy
hinaon-droaen-tika o tsara ami'ty boke toio;
hera fonga hanoe'e aman-tikañe o sinokitseo.
14 Aa le nimoak' amy Koldàe§ mpitoky ampela,
vali' i Salome*, ana' i Tikvà†, ana' i Karkase‡
mpañambin-tsikiñe, mpimoneñe e Ierosalaime
an-kibohom-panokiram-boke ao, t'i Kilkià mp-
isoroñe naho i Akikame, naho i Akbore naho

§ **22:12** Akikame: rahalahy mpamale fate * **22:12** Akbore: valavo; vonotroboke † **22:12** Mikaià: (Mikà) rarake; mireke ‡ **22:12** Asaià: namboaren'Añahare § **22:14** Koldà: ty voatse toy * **22:14** Salome: fonitse, heneke; tea-vintañe † **22:14** Tikvà: fitamàñe; taly bory; fivory ‡ **22:14** Karkase: habosehañe

i Safane vaho i Asaià, le nifañaoñe ama'e.
[15] Le hoe re am' iereo, Hoe t'IEHOVÀ Andri-
anañahare' Israele, Saontsio indaty nañirak'
anahareo amakoy, [16] Hoe ty tsara' IEHOVÀ:
Mahaoniña te hametsahako hankàñe ty toetse
toy naho o mpimoneñe ama'eo; toe ze hene
enta' i boke' vinaki' i mpanjaka' Iehoday;
[17] amy te naforintse' iereo raho naho nañenga
aman-drahare ila'e, hanigike ty haviñerako amo
satam-pità' iareoo; aa le hisolebotse ami'ty toetse
toy ty haviñerako vaho tsy hakipeke. [18] Fe
hoe ty ho saontsieñe amy mpanjaka' Iehodà
nañirak' anahareo hañontane amy IEHOVÀy:
Hoe t'IEHOVÀ, Andrianañahare' Israele: ty amo
tsara inanji'oo, [19] kanao mitrotrotrotro ty arofo'o
naho nireke añatrefa' IEHOVÀ, ie jinanji'o i vino-
lako ami' ty toetse toiy naho amo mpimone'eo,
t'ie ho fatra naho fatse, vaho te rinia'o o saro'oo
vaho nirovetse añatrefako; le toe tsinanoko
rehe, hoe t'IEHOVÀ. [20] Aa le oniño te hatontoko
aman-droae'o rehe, le hambineñe an-kibori'o
ao an-kanintsiñe, vaho tsy ho isam-pihaino'o
ty hankàñe hafetsako ami'ty toetse toy. Aa le
nahere' iareo amy mpanjakay i entañe zay.

23

[1] Nampañitrike i mpanjakay, le natontoñ'
ama'e ze hene androanavi' Iehoda naho Ieros-
alaimeo. [2] Le nionjomb' añ' anjomba' IEHOVÀ
mb'eo i mpanjakay rekets' ondati' Iehoda iabio
naho ze fonga mpimone' Ierosalaime naho mp-
isoroñe naho mpitoky, naho ze kila ondaty,

ty kede naho ty bey, vaho hene vinaki'e an-
dravembia' iareo ze tsara amy bokem-pañina
nitendrek' añ' anjomba' IEHOVÀy. 3 Nijohañe
ami'ty fahañe eo i mpanjakay naho nifañina
añatrefa' IEHOVÀ, t'ie hañavelo am-pañorihañe
IEHOVÀ naho hiambeñe o lili'eo naho o taro'eo
vaho o fañè'eo añ' ampon' arofo naho an-
kaliforam-pañova, hahatafetera'e o tsara' i
fañina sinokitse amy bokeio; le niantofa' o fonga
ondatio i fañinay.
4 Linili' i mpanjakay amy zao t'i Kilkià mp-
isoroñe naho o mpisoroñe am-pirimboñañe
faha-roe naho o mpitan-dalambeio, ty hañakara'
iareo an-kivoho' IEHOVÀ ze fanake nanoeñe amy
Baale naho an-tsamposampo naho amy val-
obohòn-dikerañey; le niforototoe'e alafe' Ieros-
alaime an-kivo' i Kidrone ao vaho nendese'e
mb'e Betele añe ty laveno'e. 5 Nafotsa'e iaby
o mpisorom-pahasive noriza' o mpanjaka' Ieho-
dao hañenga amy ze toets' abo amo rova'
Iehodào, naho amo toetse mañohoke Ieros-
alaimeo; le o nañenga amy Baale, amy àndroy,
amy volañey, amo vasiañe mifamorohotseo,
vaho amy valobohòn-dikerañeio. 6 Naaka'e
añ' anjomba' IEHOVÀ mb' alafe' Ierosalaime
mb'eo, mb'an toraha' i Kidroney o Aserào
naho finorototo'e an-toraha' i Kidrone ey naho
dinemodemo'e ho bo vaho nafitse'e amo kibori'
o ana' ondatio i debokey. 7 Narotsa'e o kibohom-
borololo* añ'ila' i anjomba' IEHOVÀy amy fa-
nenoñan-drakemba o tèmen' Aseràoy. 8 Fonga
nakare'e amo rova' Iehodao o mpisoroñeo naho

* **23:7** Borololo: lahy mpipay lahy hiharoa'e

nileore'e o toets' abo nañemboha' o mpisoroñeo
mifototse e Geba pake Beeresebà vaho narotsa'e
o toets' abo am-pimoahañe i lalambei' Iehosoà
bein-tanañeio, am-pitàn-kavia an-dalambei' i
rovaio. 9 ie amy zao tsy nionjom-b' amy
kitreli' IEHOVÀ e Ierosalaimey añe o mpisoron-
toets'aboo, f'ie nitrao-pikama mofo tsi-aman-
dalivae amo rahalahi'eo. 10 Nileore'e ty Topete†,
am-bavatane' i ana' i Hinomey‡, tsy hampirangà'
ondaty añ'afo' i Moleke§ ao ty ana-dahi'e ndra ty
anak' ampela'e. 11 Nafaha'e o soavala noriza' o
mpanjaka' Iehodao amy àndroy, am-pimoahañe
añ' anjomba' IEHOVÀ, marine' ty efe' i Matane-
meleke, vosie, am-pariparitse ey, vaho finoro-
toto'e añ' afo o sareten' androo. 12 Le narotsa'
i mpanjakay i kitrely an-tafo' i efetse ambone' i
Ahkaze namboare' o mpanjaka' Iehodaoy naho
o kitreli' i Menasè niranjie'e an-kiririsa roe'
i anjomba' IEHOVÀ eio le dinemodemo'e vaho
nahifi'e an-torahan-Kidrone ao ty debo'e. 13 Le
nileore' i mpanjakay o tamboho aolo' Ieros-
alaime am-pitàn-kavanan-kaboan-kaleorañeo, i
namboare' i Selomò mpanjaka' Israele amy As-
torete, ty haloloa' o nte-Tsidoneo, naho amy
Kemose, ty haloloa' o nte-Moabeo vaho amy
Milkome, ty haloloa' o ana' i Amoneo. 14 Dinoro-
demo'e o saren-drahao naho finira'e o ha-
zomangao, vaho natsafe'e taola' ondaty o toe'eo.
15 Le i kitrely e Beteley, naho i toets' abo'
Iarovame namboare' i ana' i Nebate nampanan-

† **23:10** Tobete: langoro; mivalik' ama' ondaty ‡ **23:10** Hinome: heheke iereo!; o vara' iareoo § **23:10** Moleke: mpanjaka (samposampoe)

kakeo Israeley; fonga narotsa'e i kitreliy naho
i toets' aboy, le finorototo'e i toets' aboy, naho
dinemodemo'e ho deboke vaho hinotomomo'e
i Aseràỳ. 16 Ie nitolike t'Iosià, le niisa'e o
kibory an-kaboañeio naho nampañitrife'e naho
nakare'e amy kibory rey o taolañeo vaho fi-
norototo'e ambone' i kitreliy handeora'e aze,
hambañe amy tsara' IEHOVÀ tsinei' indatin'
Añahare nikoike irezaiy. 17 Aa hoe re, Lona'
ia o treakoo? Le hoe ondati' i rovaio ama'e:
Kibori' indatin' Añahare niheo mb'etoa boak'
Iehoda nitsey o raha anoe'o amy kitreli' i
Beteleioy.* 18 Le hoe re: Adono; ko apo' areo
ho tsiborè' ondaty o taola'eo. Aa le nado'
iareo o taola'eo, rekets' o taola' i mpitoky boake
Someroneio. 19 Nafaha' Iosià iaby o anjomban-
toets' abo an-drova' i Somerone namboare' o
mpanjaka' Israeleo nampiviñetse IEHOVÀO, le
hene nanoe'e am' iereo i nanoe'e e Beteley.
20 Fonga zinevo'e ambone kitrely eo o mpisoron-
toets' abo taoo naho noroa'e ambone' iereo ty
taola' ondaty; vaho nimpoly mb'e Ierosalaime
mb'eo. 21 Linili' i mpanjakay o hene ondatio,
ami'ty hoe: Ambeno i fihelañ' ambone' IEHOVÀ
Andriananañahare'oy, i sinokitse amy bokem-
pañinaiy. 22 Aa le mboe lia'e tsy nanoeñe ty
fihelañ' ambone manahake zay boak' añ'andro'
o mpizaka nizaka Israeleo ndra amo androm-
panjaka' Israeleo naho o mpanjaka' Iehodào;
23 amy taom-paha-folo-valo' ambi' Iosià mpan-
jakay ty nañambenañe i fihelañ' ambone am'
IEHOVÀy e Ierosalaime ao. 24 Fonga nafaha' Iosià

* **23:17** Mp I 13:1-22, 31

ze mpandrombo angatse naho jiny naho ter-
afime naho hazomanga vaho ze hene haloloañe
nizoeñe an-tane' Iehoda naho e Ierosalaime ao
hamente ty enta' i Hake sinokitse amy boke
nioni' i Kilkià mpisoroñey añ'anjomba' IEHOVÀ
aoiy.

25 Le tsy eo ty nañirinkiriñe aze amy ze
mpanjaka niaolo aze, ie nitolik' am' IEHOVÀ an-
kaampon' arofo naho an-kaliforam-pañova vaho
an-kene haozara'e, ty amy Hà' i Mosey; ie tsy
amam-panonjohy nitroatse nanahak' aze. 26 Fe
tsy nitolik' amy fifombo'e niforoforoy t'IEHOVÀ,
amy haviñera'e nisolebotse am' Iehodà, ty amo
fonga sigý nisigihe' i Menasè Azeo. 27 Le hoe
t'IEHOVÀ, hafahako am-pahatreavako t'Iehoda,
manahake ty nañafahako Israele vaho hahifiko
añe ty rova jinoboko toy naho i anjomba nataoko
ty hoe: Ho ao i añarakoiy. 28 Aa naho o fitoloña'
Iosià ila'eo, o raha nanoe'e iabio, tsy fa sinokitse
amy bokem-pamoliliañe o mpanjaka' Iehodaoy
hao? 29 Ie tañ' andro'e le nionjo haname ty
mpanjaka' i Asore t'i Parò-Nekò† mpanjaka' i
Mitsraime mb'an-tsaka Perate añe; nomb' ama'e
mb'eo t'Ioase, mpanjaka, fe vata'e niisa'e le
zinevo'e e Megidò añe. 30 Nitakone' o mpitoro'eo
an-tsarete i fañova'ey, nendese' iereo mb'e
Ierosalaime mb'eo vaho nalentek' an-kibori'e
ao. Rinambe ondati' i taneio t'Iehoakaze‡, ie ty
noriza' iareo ho mpanjaka handimbe an-drae'e.

31 Roapolo-taoñe telo' amby t'Iehoakaze te
niorotse nifehe, le nifeleke telo volañe e Ieros-

† **23:29** Neko: kepeke ‡ **23:30** Iehoakaze: fanaña' IEHOVÀ

alaime ao; i Kamotale§, ana' Irm-meà* nte-
Libnà, ty tahinan-drene'e. 32 Nanao haratiañe
am-pivazohoa' IEHOVÀ re manahake o fonga
satan-droae'eo. 33 Le vinaho' i Parò-Neko e
Ribà an-tane Kamate añe re, tsy hameleha'e
t'Ierosalaime; le sinaze'e talenta zato volafoty
naho talenta volamena raike i taney. 34 Le
nanoe' i Parò-Neko mpanjaka t'i Eliakime ana'
Iosia handimbe an-drae'e Iosia naho novae'e ho
Iehoiakime ty tahina'e naho nendese'e mb'e Mit-
sraime mb'eo t'Iehoakaze, vaho nihomake añe.
35 Natolo' Iehoiakime amy Parò i volafoty naho
volamenay, le nangalà'e haba i taney ty amy lili'
i Paròy; rinambe'e am' ondati' i taneio i volafoty
naho volamenay, sambe ty amy vili-loha'ey,
hanolotse aze amy Parò-Neko. 36 Roapolo-taoñe
lime amby t'Iehoiakime te niorotse nifehe; vaho
nifeleke folo-taoñe raik' amby e Ierosalaime ao;
i Zebidà†, ana' i Pedaià‡ nte-Romà§, ty tahinan-
drene'e. 37 Le nanao haratiañe am-pivazohoa'
IEHOVÀ re manahake o satan-droae'eo.

24

1 Nionjomb'eo tañ'andro'e t'i Nebokadnet-
sare*, le nimpitoro'e telo taoñe t'Iehoiakime;
naho nivalike vaho niola'e, 2 vaho nirahe'
IEHOVÀ ama'e ty firimboñan-dahindefon-te-
Kasdý, naho ty firimboña' o nte-Arameo naho

---

§ **23:31** Kamotale: ty talinjo' i hatrevoha'ey * **23:31** Ieremià: fañonjonañe i Talè † **23:36** Zebidà: tinolotse; manolotse ‡ **23:36** Pedaià: fijebaña' IEHOVÀ § **23:36** Romà: naonjoñe; mierañe; naforintseñe * **24:1** Nebokadnetsare: fiñeoñeon-jaka

ty firimboña' o nte-Moabeo, naho ty firimboña'
o Ana' i Amoneo; nampihitrife'e am' Iehoda
handrotsak' aze, ty amy tsara nafe' IEHOVÀ
añamo mpitoro'e mpitokio. 3 Toe i lili' IEHOVÀy
ty nivotraha' izay am' Iehoda, hanintake iareo
tsy hahavazoho'e, ty amo hakeo' i Menasèo,
naho o fitoloña'e iabio, 4 naho o lio-maliñe nam-
piorihe'eo, fa natsafe'e lio-màliñe t'Ierosalaime,
ze tsy nimetea' IEHOVÀ hapoke. 5 Aa naho o
fitoloña' Iehoiakime ila'eo, o nanoe'e iabio, tsy
fa sinokitse amy bokem-pamoliliañe o mpan-
jaka' Iehodaoy hao? 6 Nitrao-piròtse aman-
droae'e ao t'Iehoiakime le nandimbe aze nifehe
t'Iehoiakine† ana'e. 7 Le tsy nionjo boak' an-
tane'e añe ka ty mpanjaka' i Mitsraime, amy te
tinava' ty mpanjaka' i Bavele ze hene hanañam-
panjaka' i Mitsraime boak' an-Toraha' i Mit-
sraime pak' an-tSaka-Parate añe.

8 Ni-folo-taoñe valo' amby t'Iehoiakine te
niorotse nifehe, le nifeleke e Ierosalaime ao
telo-volañe. I Nekostà, ana' i Elnatane‡, nte-
Ierosalaime, ty tahinan-drene'e. 9 Nanao hara-
tiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re manahake o
fonga satan-droae'eo. 10 Nionjomb'e Ierosa-
laime mb'eo henane zay o mpitoro' i Nebokad-
netsare mpanjaka' i Baveleo, nañarikatoke i
Rovay. 11 Nivotrak' amy rovay t'i Nebokadne-
tsare mpanjaka' i Bavele ie fa nañarikatohe'
o mpitoro'eo. 12 Niavotse mb' amy mpanjaka'
i Baveley t'Iehoiakine mpanjaka' Iehoda, ie
naho i rene'e naho o mpitoro'eo naho o ana-

† 24:6 Iehoiakine: fanalanka' IÀ, i haozara'e ‡ 24:8 Elnatane: tolots'Añahare

dona'eo naho o mpifehe'eo; vaho ninday aze an-
drohy an-taom-pifehea'e faha-valo ty mpanjaka'
i Bavele. 13 Hene nakare'e o vara añ' anjomba'
IEHOVÀo naho o vara añ' anjomba' i mpanjakaio,
le songa pinatepate'e o fanake volamena tsinene'
i Selomò mpanjaka' Israele an-kivoho' IEHOVÀo,
ty amy tsara' IEHOVÀy. 14 Le nendese'e an-
drohy mb'eo iaby t'Ierosalaime naho o roan-
dria'eo naho o fanalolahi'eo, mpirohy rai-ale,
vaho ze hene mpandranjy naho mpanefe, le tsy
aman-konka'e naho tsy o rarake am' ondati'
i taneio avao. 15 Aa le nendese'e an-drohy
mb'e Bavele mb'eo t'Iehoiakine, naho nente'e ty
rene' i mpanjakay naho o valim-panjakao naho
o mpifehe'eo vaho o mpiaolo amy taneio boak'
Ierosalaime sikala e Bavele añe an-drohy. 16 Le o
fanalolahy iabio: fito arivo, naho o mpandranjio
vaho o mpanefeo, arivo, songa naozatse nahafi-
aly, sindre nasese' i mpanjaka' i Baveley an-
drohy mb'e Bavele añe. 17 Nanoe' i mpanjaka' i
Baveley mpanjaka t'i Matanià§, rahalahin-drae'
i Iehoiakine handimbe aze vaho novae'e ho
Tsidkià* ty tahina'e. 18 Roapolo taoñe raik' amby
t'i Tsidkià te niorotse nifehe; le nifehe folo-taoñe
raik' amby e Ierosalaime ao; i Hamotale, ana'
Iiremeià nte-Libnà, ty tahinan-drene'e. 19 Nanao
haratiañe am-pivazohoa' IEHOVÀ re, hambañe
amy nanoe' Iehoiakime iabiy. 20 Toe niatreatre
Ierosalaime naho Iehoda ty haviñera' IEHOVÀ
ampara' te rinoa'e boak' añ' atrefa'e eo. Toe
niola amy mpanjaka' i Baveley t'i Tsidkià.

---

§ **24:17** Matanià: fampitama' IEHOVÀ * **24:17** Tsidkià; ty haton-jaka' IEHOVÀ

25

1 Ie tamy taom-paha-sive' i fifehea'ey, amy
andro faha-folo' i volam-paha-folo'ey te nivo-
trak' eo t'i Nebokadnetsare mpanjaka' i Bavele,
ie naho o lahindefo'e iabio, haname Ierosala-
ime naho nitobe ama'e vaho nandranjy rafim-
pamofohañe niarikatok' aze. 2 Le niarikatoheñe
pak' amy taom-paha-folo-raik' ambi' i Tsidkiày
i rovay. 3 Ie tamy andro faha-sive' i volam-pah'
efatseiy, lineveleve' ty hasalikoañe o an-drovao,
naho tsy ama' mahakama ondati' i taneio.
4 Niboroboñafeñe i rovay le fonga nipolititse
amy haleñey o lahin-defoñeo nimb' amy lalañe
añivo' ty kijoly roe marine' i golobom-panjakaiy
mb'eo, f'ie natretrè' o nte-Kasdy nañarikatoke
i rovaio te nomb' an-dala' i montoñey mb'eo.
5 Nihoridañe' o lahindefoñe nte-Kasdio i mpan-
jakay le nitrà' iereo amonto' Ierikoo ey; vaho
fonga niparaitake ama'e o lahindefo'eo. 6 Aa
le nasese' iareo amy mpanjaka' i Baveley e
Riblà ao i mpanjakay, le zinaka'e. 7 Zinevo'
iereo añatrefam-pihaino'e o ana-dahi' i Tsidkiào
naho napoliti' iareo o fihaino' i Tsidkiào naho
vinahotse torisike vaho nasese mb'e Bavele añe.

8 Ie amy androm-paha-fito' i volam-paha-
limeiy, ty taom-paha-folo-sive' ambi' i Nebokad-
netsare mpanjaka' i Bavele, le nivotrake e
Ierosalaime ao t'i Nebozaradane, mpifehem-
piambeñe, mpitoro' i mpanjaka' i Baveley; 9 le
finorototo'e ty anjomba' IEHOVÀ naho ty an-
jomba' i mpanjakay naho ze hene anjomba
e Ierosalaime ao; fonga nampangotomomohe'e
añ' afo ze anjomba' ondaty bey. 10 Le

rinotsa’ o lahindefo nte-Kasdý nindre amy talem-piambeñeio o kijoli’ Ierosalaime nañariary azeo.
11 Hene nendese’ i Nebozaradane an-drohy ze sehanga’ ondaty amy rovay ao, naho ze nikapotrake, o nivalike mb’amy mpanjaka’ i Baveleo, vaho o honkahonka’ i valobohòkeio.
12 Fe nenga’ i talem-piambeñey o rarake amy taneio ho mpañalahalam-bahe vaho mpihare.
13 Dinemodemo’ o nte-Kasdio o fahañe torisike añ’ anjomba’ IEHOVÀo naho i sajoa torisike reketombo’e añ’anjomba’ IEHOVÀy, vaho nente’ iareo mb’e Bavele mb’eo i torisikey. 14 Nendeseñe añe ka o valàñeo naho o endraendrao, o fampikipehañeo, naho o fingao, naho o fonga fanake torisike fitoroñañeo.

15 Nendese’ i talem-piambeñey añe o fañembohañeo naho o kovetao, ze raha volamena ty ami’ty volamena’e, naho ze volafoty ty ami’ty volafoti’e. 16 I fahañe roe rey, i sajoabeiy, naho o kalesy niranjie’ i Selomò ho a i anjomba’ IEHOVÀio; tsy nionin-danja ty torisike amo fanake iabio. 17 Folo kiho valo’ amby ty haabo’ ty fahañe raike, le tama’e i satro’e torisikey; telo kiho i satro’ey; tsingarakarake naho dagoa ty nañarikatoke i satro’ey, fonga torisike; nihambañe ama’e i fahañe faharoey naho i tsingarakara’ey. 18 Rinambe’ i talem-pañambeñey t’i Seraià mpisorom-bey naho i Tsefanià mpisorom-paharoe, naho ty mpitandalañe telo; 19 le rinambe’e ty vosi’e nanoeñe mpifehe’ o lahindefoñeo, naho ondaty lime mpiatreke i mpanjakay nizoeñe an-drovao naho i mpanoki’ i mpiaolom-balobohòke mpikoike

ondati' i taneioy, reketse ty lahilahy enempolo
am' ondati' i taney nitendrek' an-drovao.
[20] Nendese' i Nebozaradane talèm-piambeñe
iereo naho nasese'e mb'amy mpanjaka' i
Baveley e Riblà ao, [21] vaho zinevo' i mpanjaka'
i Baveley, zinama'e e Riblà an-tane' Kamate. Aa
le nakareñe an-tane'e vaho nasese an-drohy añe
t'Iehodà.
[22] Aa ty am'ondaty nengañe an-tane' Iehodào,
o napò' i Nebokadnetsare mpanjaka' i Baveleo,
le nanoe'e ho mpifehe' iareo t'i Gedalià*, ana' i
Akikame, ana' i Safane. [23] Ie hene nahajanjiñe o
mpiaolo lahindefoñeo naho ondati'eo te nanoe'
i mpanjaka' i Baveley mpifehe t'i Gedalià, le
nimb' amy Gedalià e Mitspà mb'eo t'Ismaele,
ana' i Netanià, naho Iohanane, ana' i Kareàke,
naho i Seraià, ana' i Tankomete nte-Netofà,
vaho Ia'azanià, ana' ty nte-Makà rekets' ondati'
iareoo. [24] Le nifañina am' iereo t'i Gedalià
naho am'ondati'eo, nanao ty hoe: Ko hembañe
amo mpitoro' o nte-Kasdioo; imoneño o taneo
vaho toroño i mpanjaka' i Baveley, fa zay ty
hahasoa anahareo. [25] Fe ami'ty volam-paha-
fito, le nimb'eo t'Ismaele, ana' i Netanià, ana'
i Elisama tirim-panjaka rekets' ondaty folo le
zinevo' iareo t'i Gedalià, vinono' iereo naho
o nte-Iehoda naho nte-Kasdý nitraok' ama'e e
Mitspào. [26] Niongak' amy zao ondaty iabio, ty
kede naho ty bey, naho o mpifehe lahindefoñeo
nimb'e Mitsraime mb'eo amy t'ie nihembañe
amo nte-Kasdio.
[27] Ie amy taom-paha-telopolo-fito' ambi' ty

---

* **25:22** Gedalià: Engeko t'i Andrianañahare

naha mpirohi’ Iehoiakine mpanjaka’ Iehoda,
amy andro faha-roapolo-fito’ ambi’ i volam-
pahafitoiy, te naonjo’ Ivil-merodake mpanjaka’
i Bavele amy taom-pamotoram-pifeleha’ey ty
añambone’ Iehoiakine mpanjaka Iehoda boak’
am-porozò ao, 28 le namere aze vaho napo’e
ambone’ o fiambesam-panjaka mpindre ama’e e
Baveleo i fiambesa’ey. 29 Sinolo’e o sikim-pan-
drohiza’eo, le nikama añ’ atrefa’ i mpanjakay
nainai’e amo hene andro niveloma’eo. 30 Le i
fiveloma’ey, nampamahane’ i mpanjakay aze ty
anjara mifanoitoy, ty anjara boak’ andro amo
hene andro niveloma’eo.

Saontsin' Añahare
The Holy Bible in the Tandroy language of Madagascar
La Sainte Bible en langue tandroy de Madagascar

Copyright © 2023 Steve Lellelid

Language: Tandroy (Malagasy, Tandroy-Mahafaly)

DRAFT VERSION
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 23 Apr 2024 from source files dated 23 Apr 2024
25d648f1-3cb3-5c21-a9e0-49038eca9d1c